

VASÁRNAP

SZABADSAG MAGAZINE SECTION

VASÁRNAP
 A "SZABADSÁG" SZÉPIRODALMI
 MELLÉKLETE.
SUNDAY MAGAZINE
 of the oldest established and largest Hungarian
 Paper in the United States.
 Editor DR. ANDREW CSERNA szerkesztő.
 Edited and Szerkesztőség
 Published at és kiadóhivatal
 700-710 HURON ROAD, CLEVELAND, OHIO

Sokféle türelmetlen

ember van. Akad olyan, akinek türelmetlensége a túlfűtött becsúgyának tudható be, viszont akad olyan, akinek türelmetlensége kizárólag önzésből fakad. Van eset, amikor a türelmetlenség erény, de viszont vajmi gyakran a legtapintatlanabb megnyilatkozása az emberi léleknek.

A GONDOLKODÓ, gyorsan felfogó emberek türelmetlensége egyike a legfrappánsabbaknak, amellyel az életben találkozunk. Türelmetlenek, nem azért, mert nem értik meg embertársukat, hanem mert túlságosan megértik s nem bírják bevárni rendesen hosszú lére eresztett monológját. Türelmetlenségüknek, amelynek gyökerei mélyen a lelkükbe nyulnak, tudható be szorgalmuk, intenzív gondolkodásuk sokféle irányuló érdeklődésük.

ÁRTATLAN a gondolkodók türelmetlensége következményeiben s egy időben hasznos is. Mert ha lusták lennének a gondolkodásban, akkor a világ kétségtelenül sokkal szegényebb lenne szép és tartalmas gondolatokban.

ANNAL visszatartóbb azonban az olyan ember türelmetlensége, a ki nem fér a bőrébe, aki azért siettet, nőgat, mert a maga érdekének akar vele használni s aki türelmetlenségében egyáltalában nem hajlandó embertársai érzékenységét figyelembe venni. Az igaz, hogy az ilyen türelmetlen embereknek vajmi gyakran sikerül az életük, viszont az is tény, hogy minden siker ellenére nem tudnak közkedveltségnek örüdni.

A TÜRELMETLEN ember rendesen okoskodó és tudáskereső is, szóval ennél az oknál fogva is kelletlen és kellemetlen embertársai szempontjából. Az amerikai enyhén, de találoan "pest"-nek nevezi az ilyen embert, s miután az amerikai tucatnyelv bizonyos meghatározásokban igazán kifejező, tehát méltán leszögezhetjük azt, hogy a türelmetlen embert jellemző jelző is találó.

Szeretni kellene valakit

Szeretni kellene valakit,
 Mert nem élhetek már hűs könnyem
 S nem bírok már a forró könnyem,
 Amely szememben ég és megvakít.

Oh, holl egy kéz, ha sima, ha gyűrűt,
 Kéz, mely megnyílni könnyem üszkén
 S viselni tudja csöppjét büszkén,
 Mint drága emlékü gyémántgyűrűt.

Oh, holl egy száj, ha sápadt, ha véres,
 Száj, mely meghasad vérem csökjén
 S mosolyt édesít fanyar bókján,
 Mosolyog, megért és sohasem kérdez.

Még egyszer kellene szeretni,
 Nagyon, nagyon szeretni tudni,
 Hü alázattal térdre hullni
 És öszinte vallomást rebegni.

PALOS FRIGYES.

A TÜRELMETLEN embert egyszerűen könyökembernek is lehet nevezni. Mert könyökével betolakszik oda is, ahol nem látják szívesen. Azzal viszont, éppen mert könyökember, nem törődik, hogy szívesen látják-e vagy sem. Ne irigyeljék a türelmetlen sikerét, mert ő maga sem tud neki örülni.

Koravénség

a sorsa annak, aki túl mohón élvezi az életet.

Napjainknak egyik legjellemzőbb sajátossága a koravénség, utcán, vagy társaságban, ha körülnézünk, sokszor megdöbbenve látunk magunk mellett arcokat, amelyeket a ráncok torzítanak el, arcokat, amelyekről petyhüdtén csúng a bőr, szemeket, amelyek elvezítették a fényüket, rokkant hátakat látunk és begörbödött lábakat, remegő kezeket és kopasz fejeket.

AZ idegek. Az idegek, amelyekkel ezek az emberek visszaéltek.

Modern korunknak átka a gyorsaság, a dolgok teljes kiélése. A modern ember, még ha nem is járulna hozzá akarattal, vagy akaratlanságával, könnyen alkalmazkodásával ahoz, hogy korán megöregedjék — akkor is ezt a sorsot kapná osztályrészül az élettől.

AZ élettől, amely kifacsarja az emberek idegrendszerét, mint a citromot.

De az embereknek ez még nem elég. Az emberek — mint mondtuk, sokszor akarattal, sokszor meg éppen az akarat nélküliségükkel, amely nem tud ellentállni a kísértéseknek — mohón szüröcsölik az élet kínált rafinált alkalmakat és ezek az alkalmak eleinte meleg, ölelő karral ölelik őket keblükre, csak azért, hogy kiszorítsák belőlük az életerőt és azután kegyetlenül ellökjék maguktól őket — új áldozatra várva és új áldozatot kapva.

KORAVÉNSÉG a büntetése mindenkinek, aki nem képes ellentállni a kísértéseknek, aki nem gondol azzal, hogy az idegeit a túlságos sok munka, a kevés levegő, a kevés mozgás, a túlságosan mohón vett élvezetek amúgy is tönkreteszik.

A régié sokkal hosszabb ideig éltek, mint mink és egyáltalán nem volt ritka a szép, hogy ugymondjuk fiatal öregkor. Ősz fűrtöket láttunk ezelőtt és rózsás arcokat. Embereket, akik az évek számára nézve öregek voltak, lelkükben, testükben azonban fiatalok, sokszor irigylésreméltóan fiatalok.

MÉRT? Mert ezek az emberek soha nem éltek vissza a testükkel. Nem éltek vissza az alkalmakkal, amiket az élet nyújt az embereknek, de amelyekkel alaposan meg is szokta magát rajtuk bosszúzni.

A RÉGIEK. Milyen más emberek voltak. Egészségesek, ruganyosak, üdék és — takarékosak. Takarékoskodtak az erővel, az energiával, amit a Természet olyan bőkezűen nyújtott nekik — amit mi olyan könnyelműen elherdálunk.

Dolgozunk, de mértékkel. Élvezünk, de mértékkel. Élünk, de mértékkel. Az élvezetet a mértékletesség teszi igazán értékessé. Az az ember, a ki mindenből kivessi a részét cinikus lesz, többet nem vágyik semmire, — a legnagyobb bünt követte el magával szemben: megölte a vágyát.

SHA az ember már nem vágyik semmire, igazán elérkezett annak az ideje, hogy megvénüljön és — meghaljon!

Hafiz aktuális strófái

Fáj az Lloyd Dzsordzának jaz lába,
 Belelépett Bonar Lawba...!
 Ördög bujjék Bonar Lawba,
 Meg a csuf politikába...!

Fáj jaz görögnek jaz lába,
 Megütötte jaz Kemálba...!
 Ördög bujjék jaz Kemálba,
 Miért rugott egy Szmirnába?...!

Fáj az Poincaré lába
 Bevágta Wirth kancellárba...!
 Az ördög a kancellárba,
 Hát ki a Ruhr Európába...!

Fáj jaz Carpentier lába,
 Síki elagyabugyálta,
 Busan sóhaj fel magába...
 Ördög bujjék Szenegálba...!

Fázik a Citizen lába,
 Mivel extrájk volt a bányába...
 Mivel extrájk volt a bányába,
 Ninccsen szén a főrnészába...!

Fáj jaz szegény Hafiz lába,
 Bevágta a czoresszába...
 Nem akad a czoresszába
 Gondolat jaz kokakjába...!

Nem a nyerselő,

hanem a kitartás az élet sikereinek igazi alapja. Napoleon nem volt a testi erőnek mintaképe. Voltairenak az izmai nem voltak valami nagyon kifejlődve és a karjának bicepszei egyáltalán nem váltakozhattak a Dempsey karjának bicepszeivel. Herbert Spencer beteges, gyenge ember volt, azonban a szellemének ereje még is képessé tette olyan eredményekre, amelyenkről az izomember nem is álmodhatik.

KITARTÁSBAN rejlik az életsiker titka. A tételnek nagyszerű bizonyítékait nyújtja a történelem. A legpregnansabb a híres görög szónoknak, a szónoklat világhírű nagymesterének, Demosthenesnek a példája.

Demosthenes szónok akart lenni. Szónok akart lenni, dacára annak, hogy a testi fogyatékosai mindenre inkább képessé tették, mint a szónoklásra.

Demosthenes, hogy mást ne említsünk, nagy mértékben dadogó volt. Tessék elképzelni egy dadogó embert, aki szónoki pályára vágyakozik.

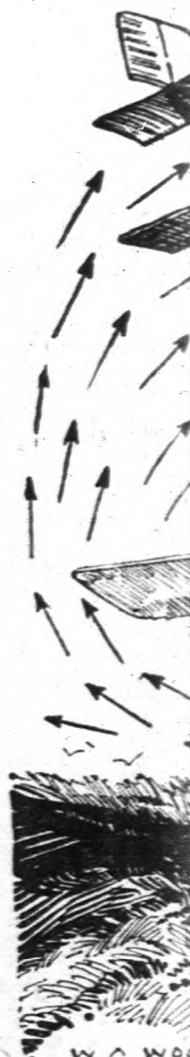
ÉS Demosthenesből mégis szónok, világhírű szónok lett. Demosthenes kitartása legyőzte még a természet által csinált akadályokat is.

A dadogó Demosthenes kiállott a tengerpartra és tulharsogni próbálta a zugó habokat. Közben, hogy a nyelve forgását biztosítsa, kavicsot tett a nyelve alá és úgy gyakorolta magát a rendes beszédben.

HOSSZU, kitartó próbálkozását végül is siker koronázta. És Demosthenesből minden dadogása dacára is a világ leghíresebb szónoka lett.

Kitartásban van az igazi erő. Fogjuk meg az alkalmakat és ne eresszük el. Ne ismerjük nehézséget a célok elérésében, ha ezek a célok erkölcsileg megállanak és érdemesek arra, hogy kitartóan küzdjük le az érdekekben az akadályokat. Ha a cél nemes, ha megvan a kitartás, a siker el nem maradhat.

Hogyan

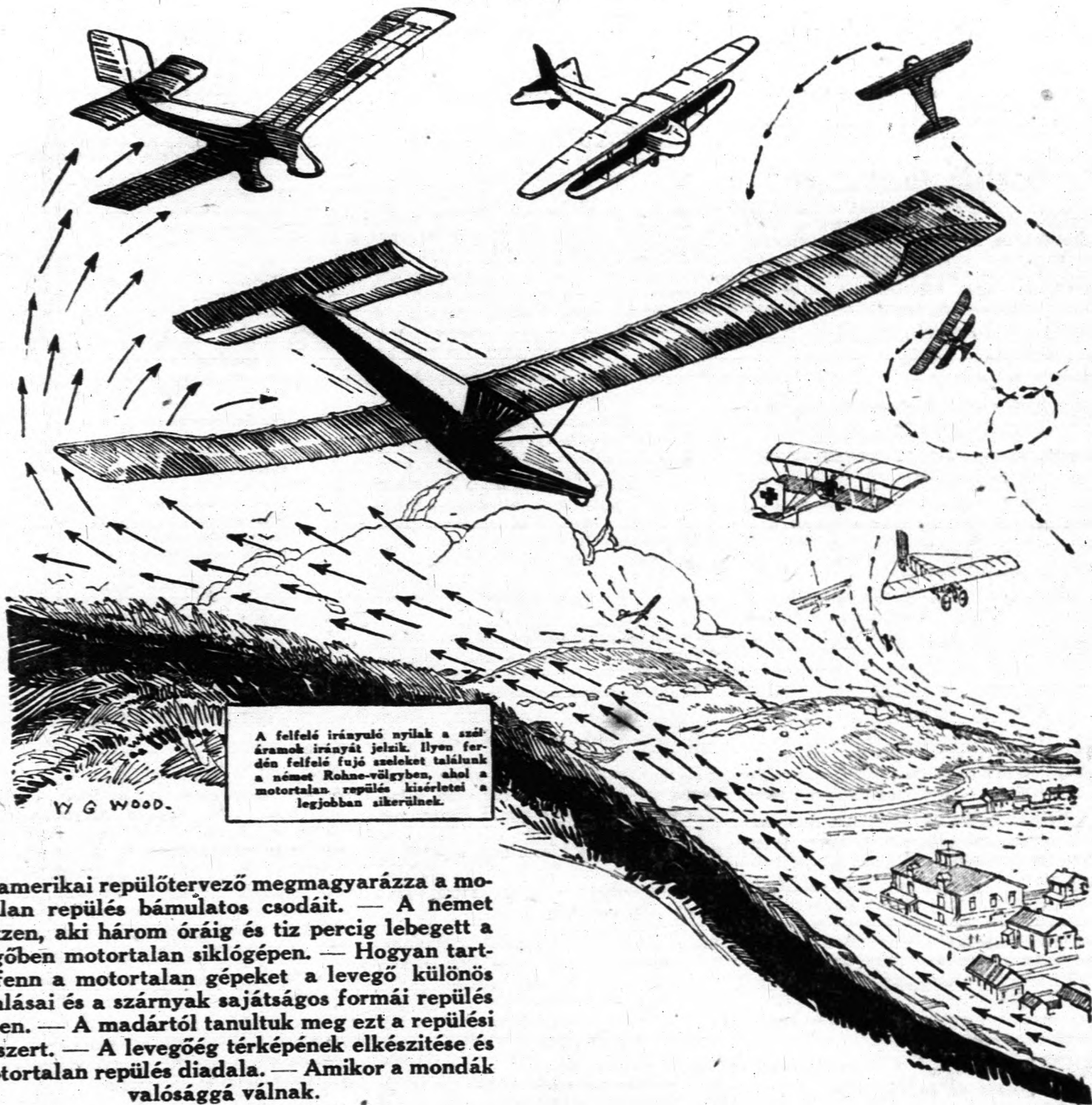
Egy amerikai repülőgép
 tortalan repülés
 Hentzen, aki három
 levegőben motort
 ják fenn a motort
 áramlásai és a szá
 közben. — A mad
 módszert. — A le
 a motortalan repül

INDENKI t
 sikló repülő
 gép, ahogy
 legújabb és
 mény a le
 mi tartja
 pülőgépet a
 levegőben
 keveseknek van még csak
 pedig a legújabb motort
 a német Hentzen három
 sel állított fel, még csak
 pontjába hozta ezt a kért
 Egy amerikai repülő
 maga is részt vett a moto
 kísérletezésben, a követ
 re a kérdésre, amelyet
 vetett fel már magában,
 lődéssel és kivánsisággal.

A legfontosabb tény
 repülésekben azoknak a
 sége, amelyek a Rhone
 német repülő végzik k
 a dombok oldalán felfel
 domboldallal, de a vízszin
 felé törnek. Így a siklórep
 indul el. Nos, teljes nyu
 elég meredek volna, a re
 siklana gépevel és egy
 maradna. Ez a dombold
 fennmaradásnak egyik je
 a felfelé törő szél eljut
 kező irányu széláramok
 S ha a repülő belejut e
 tesen, fenn lebeghet és e
 te korlátlan ideig fenn
 oldal felsőszélén levő ké
 alkalmazását.

De még siklagon is
 szintes irányu szelek seg

Hogyan lehet repülni motortalan siklórepülő géppel

A felfelé irányuló nyilak a szél-áramok irányát jelzik. Ilyen ferdén felfelé fújó szeleket találunk a német Rhone-völgyben, ahol a motortalan repülés kísérletei a legjobban sikerülnek.

Egy amerikai repülőtervező megmagyarázza a motortalan repülés bámulatos csodáit. — A német Hentzen, aki három óráig és tiz percig lebegett a levegőben motortalan siklógépen. — Hogyan tartják fenn a motortalan gépeket a levegő különös áramlásai és a szárnyak sajátságos formái repülés közben. — A madártól tanultuk meg ezt a repülési módszert. — A levegő térképének elkészítése és a motortalan repülés diadala. — Amikor a mondák valósággá válnak.

MINDENKI tudja, hogy a motortalan sikló repülőgép, vagy a vitorlás repülőgép, ahogy a németek nevezik, a legújabb és legszenzációsabb teljesítmény a léghajózás terén, de, hogy mi tartja ezeket a motortalan repülőgépeket a levegőben oly hosszú ideig, arról keveseknek van még csak halvány fogalmuk is. Most pedig a legújabb motortalan repülőrekord, amelyet a német Hentzen három óráig és tiz perces repüléssel állított fel, még csak inkább az érdeklődés központjába hozta ezt a kérdést.

Egy amerikai repülő és repülőgép tervező, aki maga is részt vett a motortalan repülőgépekkel való kísérletezésekben, a következő magyarázatot adja erre a kérdésre, amelyet bizonyára igen sok olvasó vetett fel már magában, mindinkább fokozódó érdeklődéssel és kíváncsisággal.

A legfontosabb tényező ezekben a motortalan repülésekben azoknak a szelek különös jellegzetessége, amelyek a Rhone völgyében fújnak, ahol a német repülők végzik kísérleteiket. Ezek a szelek a dombok oldalán felfelé fújnak. Párhuzamosak a domboldallal, de a vízszintes talajhoz viszonyítva felfelé törnek. Így a siklórepülőgép fölfelé szálló szélben indul el. Nos, teljes nyugalomban, ha a domboldal elég meredek volna, a repülő elég nagy távolságra siklana gépével és egy bizonyos ideig a talaj felett maradna. Ez a domboldalon felfelé fújó szél a fennmaradásnak egyik jelentékeny oka. Azután, ha a felfelé törő szél eljut a dombtetőre, ott az ellenkező irányú szelek hatására örvényeket alkot. S ha a repülő belejut ebbe az örvénybe, természetesen, fenn lebegett és ügyes manővrozással szinte korlátlan ideig fennmaradhat az örvényben. Az oldal felső részén levő kép mutatja ennek az elvnek alkalmazását.

De még síkságon is vitorlázhat a repülő vízszintes irányú szelek segítségével. Az előbb említett

amerikai repülő látta, amint egy erősen megrakott motortalan repülőgép, siklógép erős vízszintes széllel felemelkedett a levegőbe. A gép egy ideig bizonyára fenn lebegett volna a levegőben, ha pilóta ült volna benne és ellenőrizte volna a gép mozgásait. A szélnek ilyen körülmények között a gépre gyakorolt hatása azonban rendkívül bonyolult s az erre vonatkozó elméletet még eddig nem sikerült kidolgozni. Ha az ember fog egy kifeszített és szárított madárszárnyat, egy albatroszét, vagy keselyűt, mondjuk, s az asztalra helyezve őket egy elektromos legyezőt állít eléjük, akkor a szárnyak előre fognak csuszni és fel fognak emelkedni.

Az ábrák között látható keresztmetszet az ilyen vastag szárnyú repülőgép fajtának felületét mutatja, amelynek vonalait általában a lebegő madárszárnyak mintájára alkotják meg. Ha egy tompa szélű szárny, amint a kép mutatja, vízszintes irányú szélbe kerül, úgy a levegő összehúzódnik a tompa éllel szemben, amely nyomás alatt áll, aránylagosan nyugodt levegőtömbből áll s amely, mint nekifutó, behatoló ék működik. S ha a levegőáram nekiesik ennek a levegőnek, úgy olyan irányban terelődik ki az eredeti útjából, amely nem felel meg tökéletesen a szárny körvonalainak. A levegőáram végigseprí a szárny felső felületét, hátra csapódik s így ritkított teret teremt maga és a szárny felülete körül. A szárny egész felső felülete tehát szívó hatás alá kerül, míg az alsó felületet, a szárny formája következtében felfelé irányuló nyomás éri. A számítások szerint a szárny felemelkedő mozgásának két harmad részét a felső szívó hatásnak köszönhetjük. Ennek a légritkított térnek szép bizonyítékát szolgáltatja az esőben való repülés. A repülőgép óriási sebességgel rohanhat a levegőben, de a szárny tetején levő esőcseppek kis gömbökké szaladnak össze, amelyek zavartalanul megállnak ott, míg ha légáram seperne végig ezen a területen, az esőcseppeknek el kellene szállniuk erről a helyről.

Ezt a vastag szárny elvét egyre és egyre inkább alkalmazzák a motortalan sikló repülésben. A madárszerű sárkánygép fenn a közepén nagyon jól mutatja ezt. A rekordtörő gép, a Vampir is ilyen vastag szárnyú siklógép.

Esetről esetre a sikló kísérletek nagy értéke nem a motortalan repülés kérdésének megoldásában rejlik. A sebesség és a teherhordó képesség erőket igényelnek. De a siklógép mégis nagy mértékben növeli a repülőgép tervezések kifinomodását és hozzájárul a levegő mozgásának megismeréséhez. Olyan törvények felfedezéséről van itt szó, amelyeket nagyon nehéz volna érzékelteni s alkalmazásukat megmutatni a modern repülő technikában. Azonban, kétségtelenül meg lehet állapítani s az olvasónak ennyivel be kell érnie, hogy nagy eredményeket és jelentős fejlődést teremtettek meg ebben az irányban is.

Érthető most már minden esetre az, hogy miért sikerülnek a siklórepülések jobban a német Rhone völgyben, mint bárhol másutt a világon. Eddig ugyanis sehol sem találtak még ilyen kedvező irányú széljárást a motortalan repülés számára.

De a törekvések, természetesen arra irányulnak, hogy a motortalan repülés lehetőségét függetlenítsék a helyi körülményektől. Nagy szerepet fog játszani e törekvések megvalósításában az a terv, hogy a levegő áramairól, alakulásairól, hőmérsékleti, párázati viszonyairól olyan pontos térképeket készítsenek, mint akár a föld, akár a vizek földrajzi viszonyairól. Arról van szó, hogy az egész levegőgömb tereprajzát megteremtsek s így lehetővé tegyék a repülőnek, hogy minden helyen, minden időben megcsinálhassa számításait és azokhoz igazodva, a széljárások különöségeit kihasználva korlátlanul lebegehessen a föld és a vizek felett.

Ilyen térképekkel felszerelten azután csak a pilóta testi ereje és ügyessége jön majd számításba. Folytatás az 5-ik oldalon.

Csavargók megtérése

Irta Bán Ferenc

A VÁROS szélén állott a korecsma. A földszintes házak ablakait szürkére festette az országút pora, míg a vicinálisból szálló korem fekete ptytyekkel cifrázta az alaptönuszt. Gyéren álltak a házak, mint a kopaszodó ember hajszálai, közül kihorpadt deszkapalánkok, ellopkodott léckerítések és a földből vert gyalogjárón egyik-másik épület előtt a sár ellen sorjába rakott téglalapok.

Az alkonyban üres szekerek siettek a messzi falvak felé, a vicinális roskadási tömege loholt és négyesével-ötösével bandukoltak a munkából megtérők itt-amott asszonyokkal és leányokkal vegyest. A horizont mélyében nyugvó nagyváros, mint erjedő must a salakját, ide csapta ki minden büztét és piszkát; szagokban és emberekben. Földözött ruhák, elmálfolt színek, a munka szénnében megdurvult arckok, repedt tenyerek, sebhelyek, némelyek vérzők és valami áporodott szomorú levegő, mintha nem is az ég alatt, hanem pincében állna az ember. A táj koronájánál baloldalt rengeteg épület. Szürkés-fekete ablak, meg fekete fal, semmi egyéb, az ablakok legtöbbje be-törve, a vakolat legtöbb helyen lemállottan; szinte ragadt ez a szörnyű épület.

A korecsma földszintes házában volt. A ház hosszan feküdt el a földön, mint undok fekete bogár, amelyre rálépni is rossz. A pléhdarabokkal üvegezett ajtó egyenesen a sötétbe nyitott és a sötétből még egy ivósza nyílt. A két helyiség teletömve tömtelem emberrel, akár a gombostű skatulya. Az asztalok nem is látszóttak a rájuk tehenkedők, meg a moecosk ivergek és poharak alatt.

Ittak, kártyáztak, szutykos pákából füstölögtek, véres csizmáikat messzi kidugták az ivó közepéig; cívodás az egyik asztalnál, orltó ének a másik fölött, szufoltáskorban egyik könyök nem talált helyet a másik miatt s a nehezen forgó szemekből az alkoholban bémélt lélek érződött. Madár, ha be-téved, holtan fordul le a piszokkal, öröshagyásával és a szutykos testek kigözlögésével telített levegőben és a petróleumlámpa is sergeve égett.

Két alak jött be. Arcukon föl-állant a boldogság, amint betették maguk mögött az ajtót. Az egyik arcu, almodó testű, a másik zörök, vasból alkotott s mind a kettő zeműveget viselt. A ruhájuk gyű-ött, elhagyott, de jó szabóval be-zélt, cipőjük francia szabás, ámde újnyi vastagon porral fódott. Iganyez a furcsa ellentét a fejü-ön is. Arcukba már kemény voná-kozt véssett az elzüllettség, ámde zemeik, néha még, fölértő lélek-öl szóltak. Teli torokkal, vidám újvel haladtak hónapok óta az let iszapos sikátorján és mindig felé. Gálos volt a hosszabb és Cserte a zömök; egykor remény-gei a magyar művészetnek, nagy éretekkel indult szobrászok, akik egyszerre megtorpantak az erő-ödésben, falhoz csapták a vésőt, törték a mintázófát és megindul-ak a kanális felé. Maguk sem tud-ak volna megmondani, hogy miből lnek. Kártyajárás, egy-egy baráti ölesón, az eladott műterem, egy-egy régi, egykor a sávhöz nőtt szo-or elköttyavetyélése segített má-iorhoz, rosszabb napokon a mű-észeti könyvek, a ruhák elherdál-isa, de a márnak, a tivornya-ak meg kellett lenni és tartani egálább hajnalig és igen gyakran eteken át.

Az ivóban nem volt hely s az dvarra kényszerültek a kékselyem eből, a fénylő csillagok alá. A zömök Cserte, a vidámabbik ettojük közül, meglengette kalap-át a szörnyű nyüzsgés fölött és léksértő röhejjel mondotta: — Per asper ad astra! Gálos kiköpött. Benne már szó sem akadt a csillagok megvetésére.

A korecsma nyitott ingben is a gözölgésig izzadva állt eléjük és megölelte őket: — Szervuszok, urak! — mon-dotta. — A rendesből? — Egy liter! — szót Gálos.

Amint keresztülvonultak az ivón, a tömeg ideszokottabb része nevetésre tárt szájjal fordult utá-nok; már tudták, hogy nagy szín-ház épül a számukra. Gálos és Cserte egyelőre a kul-tura féltésével mosolygta le a tömeg tivornyázását és némi utá-lalt is gerjedezett a torkukban. — Cserte elmulatott az udvaron, a mely bekeretezte őket: egy ver-randa, amely félig a földre ros-kadt, egy léce, amely derékban el-törve, már nem tudni hová igyeke-zett a levegőben, a folyosón vödör, színlüktü vörös huslével, odébb üres disznóól, az oldala bedőlve s a tetején napszitta gyerekkocsi, a mely két kerekét elvesztve, fél-oldalra bukott.

— Nézzed! — mondotta Cserte, — kicsoda pompás téma egy fes-tőnek, a szűlés és sok fakó színe. Címül ezt adnám: Pusztiás! Gálos legyintett. Benne már csak ilyen gestus termett a művészettel kapcsolatosan. — Igyunk! — mondotta.

Ittak és megint ittak, egyik li-terrel a másik után, már rájuk ho-rult az éjszaka, az ivó néptelened-tett. Egy sarokban még veszeke-dett három legény. Kettő püfölte a harmadikat, aki haza akart menni.

A vak citerás már helyet kapott az asztaluknál. Cserte énekel. Gyönyörű, meleg hangja volt, egy-egykor ragyogó életéből az utolsó ma-radék, Gálosban ennyi sem maradt; ő csak könyökölt és lógatta a fejét, szinte szobra volt a bus nótáik-nak, amiket Cserte énekel. Egyre vadabb lett a mulatásuk; poharak törtek a falhoz röplve, a citerába és a citerás nyakába liter borok folytak, a baromfiól népe mind le-fészedett, szegények vak citerás-nak az asztal alatt fekvé, a hátán kellett játszani és előkerült a ném-ber, aki már órák óta leselekedt rájuk. Gálos undorral sörpölte le a térdéről, de Cserte magához öle-tte és kettésben énekelte vele.

Hajnal lett. Egymásra dölve áll-tak az ajtó előtt, mögöttük álomra tért a korecsma is, de zsebeikből li-teres flaskók vigyorogtak a hajnali munkára igyekvők arcába. Eppen indult a vicinális. — Gyerünk el valahová! —

mondta Cserte felszálló szemmel. — Hát gyerünk! — szót Gálos; neki mindegy volt, csak haza ne!

Tiszta, kis faluban a végállomá-son szálltak le, de maguk sem tud-ták, hogy hol. A fölébredt falu vidáman nyújtózott, frissen mos-dott, a hosszú pihenésben kipiro-sodott arckok suhantak szemközti el és fakó arcokkal, megtört sze-meikkel úgy haladtak, mint her-nyők a rózsák fejein. Mentek, amerre a lábuk parancsolt, máris szegyenkezésben azonban és össze-bujva. Cserte agyában egy kis kö-lyök villant föl, aki a tornác vé-gében kuporgó és térde, arca, keze, mindene maszatos az agyától, a melyet újra, formál, összegomo-lyit és ujra formál. Gálos szívébe egy ablak vágott bele. Fehér csip-kefüggöny és mögötte egy karcsu leány, aki a haját fésüli.

Elszótlanodtak és kellepésnyi ür-támadt közöttük. A gondolataik vitték, a keserű gondolataik, ame-lyeket a koporóba zárt egykori énjük szurkált a szíveikbe. Vértó-seb voltak belül, de amint egymás-ra nétek és meglátták magukon a megilletődöttséget, már röhej szállt ki belőlük és összelelket-tek.

Ez a nap azonban nem volt olyan, mint a többi. Hosszu hóna-pok óta először napsütésben, korecs-magós helyett szénák és fűvek il-lata, vidám madarak a mezőn, do-lologva induló kezek és lábak, halk, vidám éneklés, egy patak, amely nem kérdezi miért, de szorgalmasan siet a házak között és kicsi tér kö-zepén elporosodott akácok mögé rejtőzve fehérfalu templom. Az aj-taja tárva, a nap éppen a mostran-ca aranyára süt. Megszólalt a reg-geli harang. Földreszógett szem-mel állottak meg a templom kapu-jában; belőlük a hűvösség, mint szebb világ tárta ki feléjük a kar-jait.

Bebotlottak. A templom majd-nem üres volt. Néhány bánatsujtot-ta öregasszony roskadozott a pa-dok között, a pap háttal fordulva núsított s a csendet hirtelen ketté-vágta az orgona, amely édesen fel-zugott a fejük fölött.

Fehérre meszelt csigalépcső ka-nyargott előttük a magasba, ki tudja, hová, vissz, az égbe talán. Megindultak és egyszerre a kő-ronson állnak a kántor mögött, aki nyomja a pedált és kicsapja a vas-tag énekkönyvet. Cserte belekapott a szent ének-be:

Befagyott ablak

JAROSLAV VRCHLICKY.

Eltűnt a nagyvilág alattam, A múlt ha roszul néha még. Szobámban tüszükrák ragyognak, Az ablakom beszóttó jég.

Ézüst virágok integetnek S álombba kedves hang vegyül: Robog a tramway át az utcán S megreng a ház kegyetlenül.

És újra csend... Nagy melege hangok: A hában ember hallagott. S a fagy reáfest ablakomra Fűvet, virágot, csillagot.

Szezenyes, gazdag egyári tájak, Bizarri házak, pálmafák — E gyöngö fal vidámság engem S városi zajt nem enged át.

Dalol a gáz, szikrázik néha Caibukom a párolog téma, Eltűnt a nagyvilág alattam. Mesék világa száll roám.

Virágos álmok vig csapatja Körültáncolja vén fejem, A sah vagyok, jójj Schreznade Regét mondj, énekelj nekem.

JÉKELY LAJOS.

Bemegyek szent templomodba Téged Isten, áldani. Te előttem leborulok, Bűnöm fölött busulok. Főuramnak tiszta tömjén Illatával áldozok.

Hangja megrázta a templomot. A roskatag asszonyok egyenesre feszültek, a pap misézés közben pillanatra megállt és a kántor el-hallgatott. Elcsudálkozva megállt a napsugár is, amint elfutott az ol-tár fehér csipkéi fölött. Cserte éne-kelt, szeméből bugyborékolta a könny. Gálos fásultan hallgatta, nekidőlve egy oszlopnak, de hirtelen elhagyta az ereje, le kellett ülni és lehajtani a fejét, ráborulni a pad ferde lapjára. Az ének zen-gett, rést szakított a kupolán és felemelkedett az égbe a megnyílt lélek szárnyán. Gálos, ki tudja mi-óta már, ül a padra borultán, arcát

elmosa a köny, testét rázza a so-kogás, édes fájdalom öleli őt és fölmerül előtte egy szöke leány, a mint szemrehányóan néz rá, távo-lodik, a szeme egyre fájdalmasabb és eltűnt. Csertét vitte az ének. Mi más ez így! Mi tiszta öröm! Látha-tatlan kezek emelték őket, egyre magasabbra, messzi föl, egészen odáig, ahol a lélek lesz ur a test fölött. A régi világuk kapujába ja-tottak. Nem mertek egymás szemébe nézni. Mi történt velük? Nem tud-ták volna megmondani, de valami vágy támadt bennük, megpróbálni még egyszer, elülről kezdeni, hi-szen még nem késő, a nap ime sze-retettel fénylik a fejükön. Megin-dultak az elhagyott nagyváros fe-dél. Fogták egymás kezét, mint két bűnös kislány. Így mentek. Talán megtalálják az életüket, amit el-hajítottak...

A gyerekek

Irta Takács Mihály

VAD MIHÁLYT nem hiába hítták Vad Mihálynak: nem is épp a legjámorabb természet szorult ökelmébe. Egyszerű nap-számos volt Vad Mihály, a mi nagy szerence volt a társada-lomra, mert ha véletlenül urnak, még pedig nagy urnak születik: ugyan megnyergette volna az alantaisait, hogy arról koldultak volna. Így azonban csak a szom-szédjaival, meg a családjával szemben mutathatta ki a foga herét. Ha ráérő ideje volt, sűrűn hangzott szájából az Isten neve, de nem holmi kenetteljes szavak társaságában, hanem úgy, hogy istenfő szomszédjának a haja állandóan az égnek meredt tőle. A jámbor szentek nevét meg csak úgy használta, mint a ven-dégelés a körítést: mindennapi cífrázatnak.

No, meg is szöktek egymás-után a szomszédjai, miután egyik-nek tyukjait, másiknak libáit ver-deste aryon, esztendő is beletelt, míg megint új szomszédok me-részkedtek a portája mellé. Ha-nem a családja tagjai már nem szökhettek meg olyan könnyen tőle, noha nekik lett volna rá a legnagyobb okuk. Járta nekik rendszeren a vakbetű, még mikor jókedvében volt, mikor meg be-felhőzött neki: a káromkodáshoz a kötélt boldogabbik végét is hoz-zátoldotta. Legtöbbit kapott per-se az asszony, mert a gyerekeknek járó porcióból is jelentékeny részt magára vállalt.

Egyetlen lényt szivelt vala-mennyire, az ötszentes kis fiát. Mihály volt az is, egyetlen fiu a négy gyereke között. Leendő társ, örököse majd a kasza-kapa-forgatásban.

— Ehhe' van a bizodalom, ez a gyerek, a többi csak kenyir-pocsikló... — szokta volt mon-dogatni Vad Mihály. És becéz-gette a maga módján, a mi főleg abban állott, hogy többet adott neki a kenyérből és kevesebbet a verésből. A gyerek volt sokszor a villámhárító az apja, meg a többi családtagok között s ha jó kedvében volt Vad Mihály, ta-vasszal még a nádas zombékjait is kikutatta egy pár szárcsa, vagy vadkacsatojásért; hadd örül-jön neki a gyerek... A többi gyerekei évszámra eljárhattak mezitláb, de a gyerekek telni kellett csizmára is, meg egyébre is.

Hanem egyszer megfordult a világ sorsa; a Mihályi gyerek kegyvesztetté lett az apja előtt, sőt nem hazudok akkor se, ha azt mondom, hogy gyűlöletesek. En-nek pedig története van. Nyár dereka volt, Vajda Mi-hály hint aratott a határban, a felesége éltelt vitt neki s kihívta a lányait is: szedegessenek egy kis kalászt a tyukoknak, ne for-duljanak fel szegények éhen. Mi-vel pedig a ház őriző nélkül nem maradhatott, ennél fogva a gye-rek otthon maradt magában. Őt

esztendő gyereke erre már alkal-mas, másra még nem igen lehet felhasználni.

Hát iszen nem is lett volna eb-ből baj, ha a szomszédban is ma-radt volna odahaza legalább egy olyan ici-pici gyerek, mint a Mi-hály. Lehetett volna esetleg vala-mivel kisebb, vagy nagyobb is: gyerek könnyen elbarátkozik a gyerekekkel. Hanem az volt a hiba, hogy játszópajtás nem akadt a környéken s a Mihályi gyerek el-kezdett unatkozni. Az unalom pedig — ki ne tudná ezt? — nem mindig jó tanácsadó. A Mi-hályi gyerek például váltig for-gatta az elméjében, hogy ez így nem jól van, ő tétlenül nem le-het, valamit csinálni kell... De mit, mikor a falusi gyerekeknek nincsen se hintája, se hintalova, még csak képeskönyve sem. Se csikó, se kis borju az istállóban, még csak malac se, hogy kiereszt-hetné és szaladozhatna utána. Végre is betévedt a háza: hopp, itt lesz egy játszópajtás. Itt a cirmos, evvel el lehet tölteni egy darabig az időt. Megfogja a far-kát, de a cirmos nem mutat kedvet a játéknak, mérgesen mordul egyet és felugrik a sparhetre. A gyerek nem azért gyerek, hogy mindenáron meg ne akarja fogni: utána a padkára, mire a cirmos nagy félkörben a földre karikánk, közbe leütrén a falról a masinát (gyufát) is. Egy darabig még kergetőzik vele a Mihályi gyerek, hanem aztán megunja és tekinte-tete a szétszórt masinaszalakra téved. De hisz ez pompás dolog: látta ő már az apjától, hogy gyújt a pipájára meg az anyját, mikor estennen a mécsset meg szokta gyújtani. Végigbuzza a falon és sere... készen a tűz. De látott ő ennél különbet is a mult telen, mikor apja leszurta a malacot. Ráterített a malacra egy csomó szalmát, meggyújtotta a masinájával, no, volt aztán öröm, meg sütkézés...

Mihály kison a házból, mint drága kincset sörítja a pakli gyújtót s megy vele egyenesen a szalmacsomó mellé. Nem sok az egész, mindössze pár fűtésre való. Elővesz egy hasábfát: ez a ma-lac. A szalmából kihuz egy cso-mót, majd egy másikat, míg elta-ka-nya vele a hasábot s aztán — sere... már perzseli is a mala-cot... Hanem az átkosott tűz nem elégszik meg a két csomó szalmával, ellegel a nagyobb cso-mó felé is, a mellett pedig ép-pen ott van a Sairányi Evány kis szekérsínje. Gyékénnyel még náddal van fedve, az oldala desz-ka meg sövény, gyerekjektől erre a tűznek felkapaszkodni... Ha-nem a Mihályi gyerek ezt már nem várja meg, ordítva szalad a falu másik végére és semmit sem szól, ha kérdik tőle: mi baja? Mire fölszámélnak az emberek, félreverik a harangokat, odacsó-dálnak az otthonmaradtak, már

Folytatás a 10-ik oldalon.

A

HAUVE... nak az oros amelynek Chauve Souf zónban örök művészi sz Yorkban s mindenetre szervezőjéről, rendezőjéről, kíta Balieff a neve. Ez a cu ember ezidőszertint Né rübb művésze. Lehet, hog semmiféle öntelt mozdulá Számos karikatura az érdekes, hogy ezek a venséggel és hűséggel kof lélek lenne. Balieff, kof énjét? Vagy akkora szar tolni igazi mivoltát?

Egy new yorki ujsa effet a Century Theatre jában. Balieff tud ugyan azért mégis csak oroszul tolmács szerepet ennélfor skót származású ember, ban nőtt fel, s mindkét ny Az ujságíró megke mondia el dlete történet kiesit cinikusán, azonban

Hát elmondom az első eset, hogy bárki nosság számára az élet Valószínűleg igaz ez Nikita Balieff örmé zása szülők gyermeke. szágban született. Az hog arra bírta, hog kómikus gyen, mert hiszen, ha sz na, aligha is lehetne más kús szerepet játszó színes dök voltak a szülei, akk tak neki arra, hogy job ben legyen része. Már gyódott a játék után s Tolstoj egyik ismeretlen tosbában, amely azonban nak nem tettett s miután cárelleles propagandát börtönbe vetették.

Szülei azonban ne látták komédiázó kedvet ták, hogy kereskedő nek pak textilgyára volt s fogta munkába a fiát. A történet! A fiatal Nikita hogy a textilipar rejtekkai iránt érdeklődött volt szintársulatot szervezett, zottakból s általában felkük a színház iránti színház értékelést.

Szülei ekkor elau chenbe az egyetemre. I lonfiát és felsőbb ny. Mindez azonban nem Csak a színház érdekel szenedélyeinek érzékeltet a tereen sokat is tanult városban. Egy nap azta pott hazulról, hogy ebbe lásba a szülők már bele-ja a cökmökjait, jöjjon gondoskodnak a részere foglalkozásról. S apja egyik délorosországi ta nőkének.

Balieff azonban tetés" esöppet sem teté Szentársulat játszott a v jét, hogy miként kaphat fiatalember volt, tehát donnával megszerette. ime, adtak neki szerepet sem tudott kinyögni. Eg repet. A színész, aki tett sz. t. fel volt hábor

— Te nevezd magad és tehetségtelebb ember padon.

— És te színész? Tudsz te is játszani!

A szerelmi románe boru. Balieffet is bevetfe rült, onnan Mandzsuriába pánok erősen elpüföltet őrosz hadseregnek nem gényesen élték ezek az egy orosz szintársulat ké ményvel, hogy a mi ke ezeknek az orosz katoná adásra költik. el. Balief ásvér. Kieszközölte azt. rabban s kapott is. A még szolgált az orosz napra elzárták. Tehát a művészetért.

Végre feloszlott az hezen sikerült Moszkváb soká. Egy gazdag barát ideig a német főváros

A Chauve Souris igazgatója

CHAUVE SOURIS. — Ez a neve annak az orosz színházi vállalkozásnak, amelynek élén Nikita Balieff áll. Chauve Souris. Az elmúlt téli szezonban óriási feltűnést keltett ez a művészi színházi vállalkozás New Yorkban s mindenestre érdekes valamit tudni szervezőjéről, rendezőjéről, igazgatójáról, akinek Nikita Balieff a neve. Ez a kövér, élénken humoros arcu ember ezidőszerezt New York egyik legnépszerűbb művésze. Lehet, hogy tudja, de ha tudja is, semmiféle öntelt mozdulattal nem árulja el.

Számos karikatúra készült el róla, amiben az az érdekes, hogy ezek a karikatúrák hihetetlen eleveggel és hűséggel kifejezik enjét. Annyira naiv lélek lenne Balieff, hogy arca csakugyan kifejezze enjét? Vagy akkora színész, hogy el tudja palástolni igazi mivoltát?

Egy new yorki újság minap felkereste Balieffet a Century Theatre Buildingben lévő irodájában. Balieff tud ugyan úgy ahogy angolul, de azért mégis csak oroszul beszél folyékonyan. A tolmács szerepet ennélfogva titkára töltötte be, egy akót származásu ember, aki azonban Oroszországban nőtt fel, s mindkét nyelvet jól bírja.

Az újságíró megkérte Balieffet arra, hogy mondja el élete történetét. Balieff mosolygott. Egy kiesit cinikusan, azonban mégis ártatlanul.

Hát elmondom — jegyezte meg — habár ez az első eset, hogy bárkinek is elmondom a nyilvánosság számára az életem történetét.

Valószínűleg igaz ez a vallomása!

Nikita Balieff örmény származásu szülők gyermeke. Del Oroszországban született. Az, hogy örmény, arra bírta, hogy kómikus színész legyen, mert hiszen, ha színorosz volna, aligha is lehetne más, mint tragikus szerepet játszó színész. Kereskedők voltak a szülei, akik módot adtak neki arra, hogy jobb neveltetésben legyen része. Már fiatalon vágyódott a játék után s fel is lépett Tolstoj egyik ismeretlen egyfelvonásosában, amely azonban a hatóságoknak nem tetszett s miután játékában cárellenes propagandát láttak, tehát börtönbe vetették.

Szülei azonban nem szívesen látták komédiázó kedvét. Azt akarták, hogy kereskedő legyen. Apjának textilgyára volt s egyelőre ott fogta munkába a fiát. Azonban mi történt? A fiatal Nikita, ahelyett, hogy a textilipar rejtelméi és titkai iránt érdeklődött volna, drámai szintársulatot szervezett az alkalmazottakból s általában felkeltette bennük a színház iránti kedvet s a színház értékelését.

Szülei ekkor elküldték Münchenbe az egyetemre. Tanuljon filozófiát és felsőbb matematikát. Mindez azonban nem érdekelte. Csak a színház érdekelte, az élet szenvedélyeinek érzékeltetője s ezen a téren sokat is tanult a bajor fővárosban. Egy nap aztán levelet kapott hazulról, hogy ebben a tanulásba a szülők már bele untak, fogja a cökmökjait, jöjjön vissza, majd gondoskodnak a részére tisztességes foglalkozásról. S apja kinevezte az egyik délországi fiókiroda főnökének.

Balieff azonban ez a „kitüntetés” csöppet sem tette boldoggá. Szintársulat játszott a városban s azon törte a fejét, hogy miként kaphatna szerepet. Okos és ügyes fiatalember volt, tehát megismerkedett a primadonnával megszerette, s megszerette magát s ime, adtak neki szerepet. De a premieren egy szót sem tudott kinyögni. Egyszerűen elfelejtette a szerepet. A színész, aki azóta nemzetközi hírnévre tett szert, fel volt háborodva s meg is mondta neki:

— Te nevezd magad színésznek! Nyavalyásabb és tehetségtelenebb ember még nem mozgott a színpadon.

— És te színész vagy? — volt a válasz. — Tudsz te is játszani!

A szerelmi román persze összetört.

Ebben az időtáiban tört ki az orosz-japán háború. Balieffet is bevették katonának. Szibériába került, onnan Mandzsuriába, Harbinba, s miután a japánok erősen elpüfölték az oroszokat, a harbini orosz hadseregnek nem volt sok tennivalója. Szegényesen éltek ezek az orosz katonák. Egy ízben egy orosz szintársulat tévedt a városba azzal a reménnyel, hogy a mi kedves kopekjuk meg maradt ezeknek az orosz katonáknak, azok majd a színelőadásra költik. el. Balieffben jelentkezett a komédiász. Kiszöközte azt, hogy szerepet kapjon a darabban s kapott is. A baj azonban az volt, hogy még szolgált az orosz hadseregben s erre harmine napra elzárták. Tehát már másodszer szenvedett a művészetért.

Végre feloszlott az orosz hadsereg s nagynehezen sikerült Moszkvába kerülnie. Ott nem maradt soká. Egy gazdag barátjával Berlinbe utazott s egy ideig a német fővárosban élt. Ekkor magint erő-

Hogyan lett Nikita Balieff színész? — Az örmény kereskedőcsalád sarja. — Kalandok Szibériában az orosz-japán háború alatt. — Az első szereplés. — Müncheni és berlini élmények. — Maeterlinck Kék Madara és Baileff. — Az orosz kabaré megteremtője. — Sikerek Párisban és New Yorkban.

sen keringett benne a színészvér s amikor a moszkvai művészi színház, amely az 1915-iki forradalmi események hatása alatt Berlinbe menekült, a német fővárosba érkezett, Balieff felajánlatta a szolgálatait. Nem fogadták el. Ez rendkívül elkeserítette. Szerencsére a moszkvai művészi színháznak szüksége volt pénzre. Balieff kiszöközte, hogy gazdag barátja kisegítse a színházat harmincezer rubellel, azzal a feltétellel, ha Baileffnek is szerepet adnak.

Nemirovitch-Dantehenko el volt ragadtatva. Ilyen körülmények közepe hógyné adna szerepet Balieffnek! És helyettes titkárnak alkalmazta. Ez művészi önértékét bántotta, de rövidesen kiverekedte magának azt, hogy a színészek között kapjon helyet. Gryboidoff "Gore at Urna" című da-

héz, súlyos, sok munkát és koncentrációt követelő estén átmertek. Balieffet elismerték vezérüknek Gyorsabban, ügyesebben és elevenebben tudott beszélni, mint bárki közülük.

Valóban uralta a helyzetet ebben az időben. Senki sem akadályozhatta meg abban s nem is akadályozta meg senki, hogy beszéljen. Felállt egy asztalra s onnan mókáival nagyszerűen megkacagattatta társait. Amikor rájött arra, hogy nemcsak mennyiségben kell sok szót egymás mellé rakni, hanem minőségben is, akkor arra ügyelt, hogy epigramszerű megjegyzéseket tegyen. S ezek is sikerültek neki. Szóvá tett politikai eseményeket, könyveket és szindarabokat s mint az efajta kabarészíniész hajlamu embert Európa egyik legtehetségebb, legvidámabb és legszarkasztikusabb oroszának ismerték.

A társulatot azonban csak 1908-ban kezdte szervezni Balieff. A Kremlin közelében kibérelt egy pincét, ahol a társulat kizárólag színészek részére tartott előadást. Idegenek nem léphettek ebbe a pincébe, legfeljebb olyan irodalmi nagyságok, mint Gorkij. A társulat híre nőttön-nőtt. 1910-ben a közönség kívánságának engedve Balieff idegeneket is engedett hiressé vált pincéjébe, de óriási belépti díj mellett. Tizenkét arany rubelbe került egy jegy. A társulat nagyobb helyiségbe tette át színpadát, de ez is pince volt. Amikor Balieff ennek az új színháznak ajtaját először nyitotta ki, egy denevér szállt ki belőle s ezért nevezte el Denevér Színháznak, azaz franciául Chauve Sourisnak.

Az előadások 1919-ig zavartalanul folytak le.

A társaság híre fokozódott, nagy publikum előtt is játszott, sőt több ízben a cár előtt is. A bolsevikieknek azonban nem tetszett a Denevér Színház szabadszajúsága és nyíltsága s a színpadról elhangzott travesztikában támadást láttak a szovjetrendszer ellen. Balieffet letartóztatták s néhány hétig a börtön lakója volt. Megint szenvedett a művészetért. Amikor szabadon bocsájtották elhatározta, hogy külföldre megy. Áruházban kilopózkodott Oroszországból, sikerült elérnie Párisba, ott összetoborozta társulata szétszéledt tagjait s rövidesen a Chauve Souris meghódította a párisi közönséget. S ugyanilyen óriási sikerrel meghódította később New York közönségét is.

A Chauve Souris, amint már említettük, óriási feltűnést keltett New Yorkban. A vidékre egyelőre még nem rándul ki. Ugyan mi lehet ennek az óriási sikernek a titka? Ugyan minek lehet tulajdonítani azt, hogy ez a különleges kifejezési mód, amelyet a Chauve Sourisban alkalmaznak, felkeltette a new yorki közönség figyelmét és kiváltotta belőle az elismerést?

A válasz egyszerű: a művészet eredetiségének. Az igazi művészet előbb utóbb figyelmet kelt. Akár Kinából induljon el, akár Oroszországból, de annyi tény, hogy előbb utóbb feltétlenül figyelmet kelt maga iránt.

S Balieff művészi intuícióját, művészi eredetiségét és kezdeményező képességét az igazolja a legjobban, hogy amikor művészi egyéniségét nem akarták tudomásul venni, akkor hitt saját magában a legjobban s volt benne elég bátorság ahhoz, hogy egy neki idegen ország legnagyobb városába vigye társulatát azzal a meggyőződéssel, hogy itt is értékelni fogják azt a művészetet, amelyet ő képvisel.

Csakugyan nem tévedt.

HOGYAN LEHET REPÜLNI MOTORTALAN SIKLÓ REPÜLŐGÉPPEL.

Folytatás a harmadik oldalról.

hogy fenntarthassa magát a levegőben. A németek felbuzdulva kezdett sikereiken máris hatalmas sárkánygépeket terveznek, amelyek motorról is elláthatóak. A motort mindenkor igénybe lehetne venni, ha a széljárások kedvezőtlenek a siklórepüléshez. Viszont megfelelő irányú szelekben a motorokat kikapcsolják és a repülőgépet a levegőben rejlő szélenergiákkal hajtják.

Lehetetlen egyelőre csak elgondolni is, hogy mit jelentene ilyen fajta tökéletes gépek megteremtése a történelem folyamán. De különös elgondolaj, hogy az ember mint váltja lassan mégis csak valóra gyermekkorának álmait s a görög mondák repülő és lebukó tragikus hőseiből, Daidaloszól és Ikarosból mint lesznek egyszerű technikusok és tudósok, akik itt járnak közöttünk, akik elrepülnek a magasságokba és fenn is maradnak s felrepítik magunkkal képzeletünket és kedélyünket az élet kies nyeres komédiái fölé, a tiszta és magas égboltozatba.

Frueh

A boldog öregkor titka

Egy nagyszerű könyvről. — Hogyan élhet boldogan az öreg ember. — Keresse a fiatalok társaságát. — Az elítélétek rossz hatása. — A modern élet hátrányai. — Aforizmák, gondolatok.

ZÖREGSEGNEK problémájáról nagyszerű könyv jelent meg a new yorki könyvpiacra, Dr. Stanley Hallnak, több filozófiai, lélektani munka hírneves szerzőjének tollából. A tudós szerző a munkájában felhasználja a saját összegyűjtött adatait is, amelyeket hosszú tanári pályáján szerzett, mint a Harvard egyetem lélektani tanszékének tanára és, mint a Clark egyetem elnöke. A könyv címe "Senescence" (Öregség), tele rendkívül érdekes aforizmákkal, idézetekkel és nagyszerű bepillantást ad az öregkor lélektanába, élettanába, bemutatva azokat az örömeiket, amelyek az öregkor sajátosságai a fiatal és az érett kor lázas tevékenységének helyén.

Az öregkornak az ideálját azok érik el, akik az eroticismust az igazság keresésébe olvaszították és ezt olyan hévvel folytatják, mint amilyen hévvel közeledtek fiatal korukban a szerelem felé.

Mindenféle életkor sivar mindazoknak, akiknek önmagukban nincsen megatámasztékuk és akik nem látják azt, hogy a boldogsággal önmaguknak tartoznak. Minden egyes életkornak meg van a maga hivatása. A fiatalság a virágzás, az öszé a gyümölcs.

Ha a haj megfehéredett, akkor, különösen a nők, képesek lesznek olyan dolgokra is, amelyenekre azelőtt képtelenek voltak.

Nagyon kevesen cselekszik öregkorukban azt, amit erre a korra maguknak célul tűztek. Az unalom ellen a legnagyszerűbb fegyver a munka.

Valóságos bűn szellemileg annyira aktívá válni, hogy képtelenek legyenek lehiggadni és aludni menni.

Mire megöregszünk, látjuk, hogy semmi sem annyira fontos, mint a mennyire mi azt fontosnak tartottuk.

Csaknem minden jó munkás sokáig él. Az öreg és vak Dandolot, miután nyolcvannégy éves korában doge volt, miután 94 éves korában Konstantinápolyt sikeresen támadta meg, miután újból visszahívták, miután újból diadalmas volt, kilencvenhat éves korában a birodalom trónjára választották meg. A választást nem fogadta el és kilencvenhét éves korában mint doge halt meg. Newton az élete nyolcvanöt éves korában mindenkinek megfelelő számú felfedezéseket tett. Washington, a tökéletes polgár, Wellington, a tökéletes katona, Goethe, a hatalmas tehetségű költő, Humboldt, a tudományoknak valóságos tárháza, — mind mind valamennyien öregek voltak. John Quincy Adams nyolcvanhárom éves korában folytatta le híres harcat az alsóházzal, Josiah Quincy nyolcvanöt éves volt, amikor támadást intézett az úgynevezett Knownothingok veszedelmes szektája ellen. Kilencvenkét éves korában elfőrt a deréksontját és amikor az orvos megérkezett, az utóbbit annyira elragadta a betegnek szellemessége, hogy elfelejtette megkérdezni tőle, hogy mi is a baja. A nyolcvanhárom éves Gladstone szembehelezkedett a kormányossal, a lordok házával, a sajtóval, az arisztokráciával, az egyetemekkel, de talán magával a királlyal is és ezeket mondta: "Én az angol birodalom fiatalosságát képviselem. A most függő kérdések elintézése reánk tartozik, akik a jövőnek élünk, nem pedig önökre, akik a múltban élnek."

W. D. Howells mondta, hogy nyolcan éves korában sokkalta kevésbé félt a haláltól, mint a fiatal korában. Azok, akikre a világnak szük van, most is csak így érznek.

Ha az az ember, aki kizárólag a sportnak,

élvezetnek él, nem készült elő az öregkorra, még kevésbé készült arra elő az, aki tisztán s kizárólag csak is az üzletnek él. Nem volt alkalma arra, hogy igazi emberi tulajdonságait fejlessze ki, a képességei csak egy irányban fejlődtek s amikor a lét alkonya elérkezik, a lelke csődje áll be. A legtöbbször annyi már a pénz, hogy minden idejét az anyagi jólétének kihasználására fordíthatja, ami pedig a halálát siettet, mert a jólét nem helyettesítheti a gondolkodást.

Az egyik híres író mondta, hogy senki sem lehet igazán boldog hatvan éves kora előtt.

Az életkornak egyik leghétköznapibb, de egyben legnagyszerűbb megnyilvánulása az érdeklődés a fiatalság iránt. Enélkül az élet sivar és

aki azt mondotta, hogy az öreg ember megfiatalításának legcsalhatatlanabb módja fiatal leányok társasága.

Megdönthetetlen véleményem az, hogy az öreg koruaknak morozus voltát legnagyobb részben az a bánásmód okozza, amelyben részesülnek. Az öregség igazi ösztöne a szolgálatkészség és az önprezerváció felé mutat.

Nagyon kevés öreg ember és még kevesebb olyan öreg asszony van, aki szívesen bevallaná a tényleges életkorát. A gyermekkor és a fiatalkor előre, míg az öregkor hátrafelé néz.

Ugy a férfiak, mint a nők között általában hosszabb életűek a normális természetűek, mint azok, akik vagy tulalacsonyok, vagy pedig túlmagasak.

Mi pusztítja legjobban az öregeket? Nem a láz, a himlő, tüdővész, mint régebben, hanem a rák, a szívbaj, az idegbajok, a vesebajok. Ezek mind degeneratív betegségek, amelyeket nem annyira a visszaélések okoznak, mint általában a modern élet egészségtelen következményei. Faluhelyen ritkábbak, mint városokban és a nőket kevésbé pusztítják, mint a férfiakat.

Az agkori leromlásnak a legbiztosabb ellenszere az, ha az általános emberi dolgok iránt fenntartjuk az érdeklődésünket. A 80 éves ember úgy tekintse a dolgot, hogy az életének egyötöd része még előtte van. Browne egy emberről emlékszik meg, aki nyolcvannégy éves korában öngyilkosságot kísérelt meg azért, mert nem volt képes a szüleit eltartani és néhány másiktól, akik szűzességben minden elajátás nélkül megoperáltatták magukat.

A biciklizésnek mennie kell, hogy egyenesen tarthassa magát. Ugyanígy az öreg embernek dolgoznia kell. Az első vakáció sokszor végzetes.

Nagyon sok bajt okoz a dogmának tultengése az átöröklésről és arról, hogy az elődök élettartama határozza meg az utódok élettartamát. Nemcsak lehangoló, hanem sokszor veszedelmes ez a tudat, mert az ellentállóképességet csökkenti abban a korban, amely például a szülők életkorának megfelelő a haláluk esztendejében.

A hetvenedik esztendő talán a legveszedelmesebb mérföldkő az ember életében és ez a születésnap a legszomorubb. Ekkor már igazán tudjuk és érezzük, hogy öregek vagyunk.

Sokszor már negyvenes években bekövetkezik a realizációja az öregedés állapotának, még pedig a kopaszodás első jelére. Ez igen veszedelmes időszak, de különösen a nőknél. Látva, hogy a nyár vége felé közeledik, sokan közülük fékevesztetten fekszenek neki az élet örömeinek.

Azt mondják, hogy az öregkor a második gyermekkor. Nem igaz, mert hiszen nincsen benne semmi, ami fiatalítana.

LEO KOBER

unalmas. Az az öreg ember, aki csupán hozzá hasonló koruak társaságára van kárhóztatva, hamarosan el fog pusztulni. Igaza lehet annak,

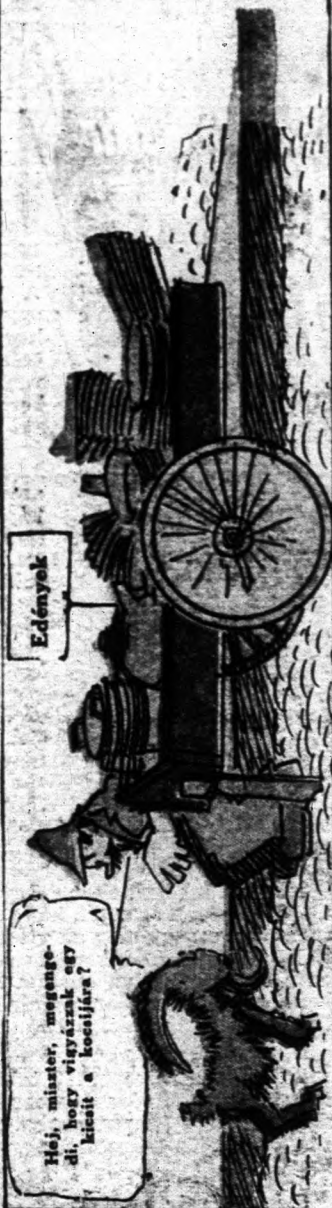
Játékos ének

Anyád is voltam —
"uncselem-bencelem fordultam" ...
Kicsi fiammal játszadoztam;
anyácska fürge volt!
Mig elfordultál,
tejeskődbe aranykalácsot,
ölelést fontam,
piros virágot,
csóbot szórtam.
Ma is az vagyok —
"uncselem-bencelem, fordulok".
Ficsókámmal játszani akarek!
anyácska nem elég fürge már?
Mig elfordultam,
tejeskődbe piros virágot;
csókot loptam,
kicsi ficsókám pillangó nyomán
messzire futott!

NATOLAYNE JACZKÓ OLGA.

Rejzolta.
Gene DyRnes™

A VASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Haj, miszter, megengedi, hogy vizsgáljak egy kicsit a kocsijárára?

Edények

Csintalan Peti Kalandjai

NAGYSZERŰ!

Mariška, mit szólszál egy-hatalmas pohár, ILYEN NAGY POHÁR ajszkrimhoz, szódával és ázóval és szódával?

Ugyan ne beszélj, megígértem Hájfejűnek, hogy vele megyek ajszkrimet enni.

Sajnálom Peti, nem mehetek, megígértem Hájfejűnek, hogy vele megyek ajszkrimet enni.

A kocsimon visszale az ajszkrim asztóba. Na?

Szegény Hájfejű, azt hiszi, hogy meg-hódította Kovács Mariškát. Kíváncsi vagyok, mit szól Mariška, ha a fogat-mat meglátja?

Nagyon sajnálom Hájfejűkém, nem mehetek veled, muszáj Csintalan Petivel kocsikázni menni.

Allright, allright, csak erigy. Immerlek már benneteket nőket. Várj Peti, ezért lakolni fogsz.

Mariška, szeretnék veled négy-szemlést beszélni, de négy-szemlést, Hájfejű ne jöjjön.

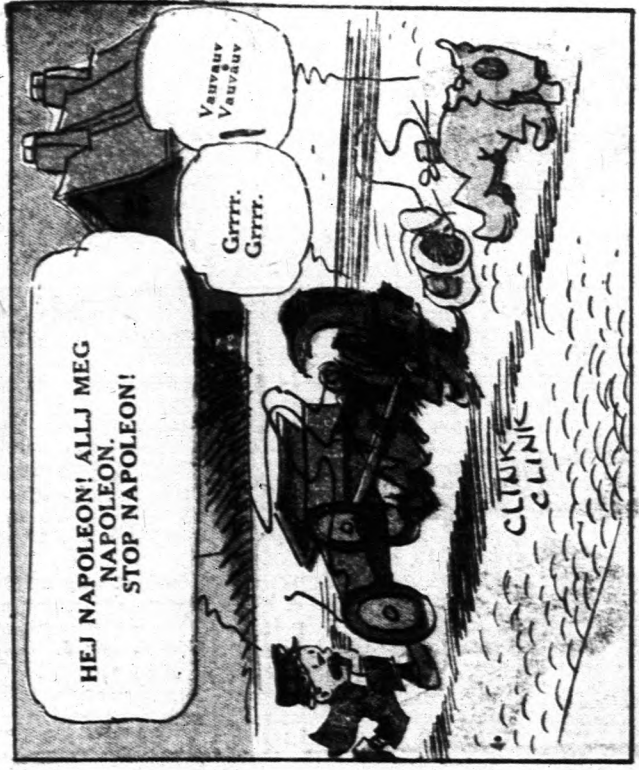
Mariška, meg fogod bánni, hogy Petivel mász, Peti a legnagyobb csirkefogó és a legnagyobb számár az egész iskolában.

Órtüök, hogy egy szót se hallok ab-ból, amit mondasz és számár vagy magad, tudod?

Tarek két ajszkrimet, a legjobbbat és...

PETI, ELSZALADT

HEJ NAPOLEON! ALLJ MEG NAPOLEON. NAPOLEON!

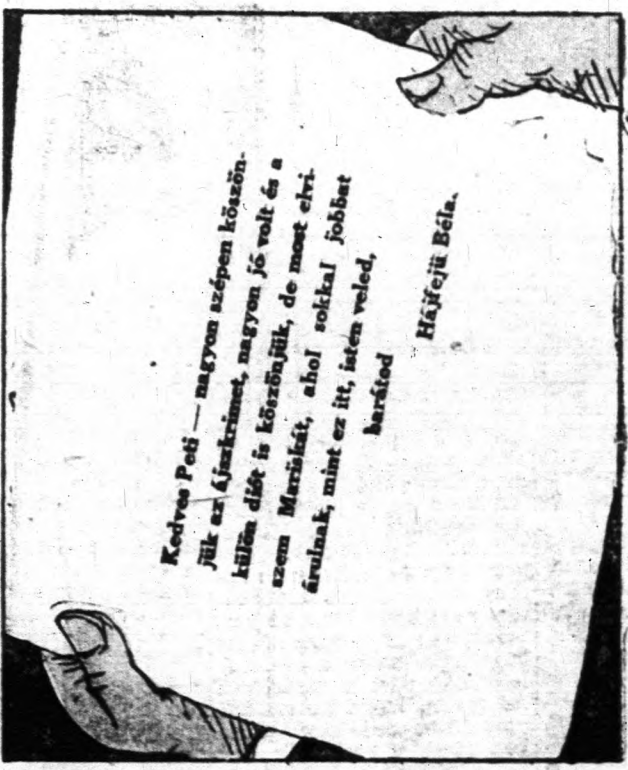

HEJ NAPOLEON! ALLJ MEG NAPOLEON. STOP NAPOLEON!

Grrrr. Grrrr.

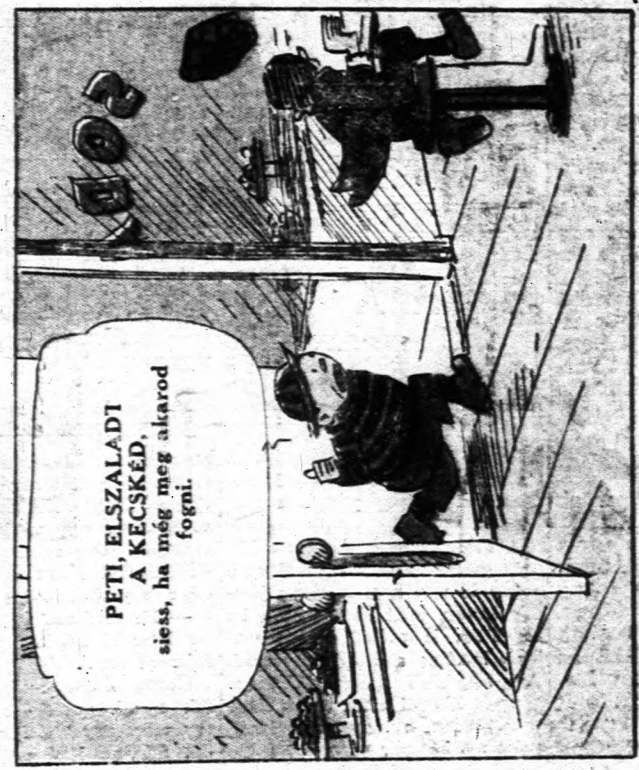
CLINK CLINK

Vauvau Vauvau

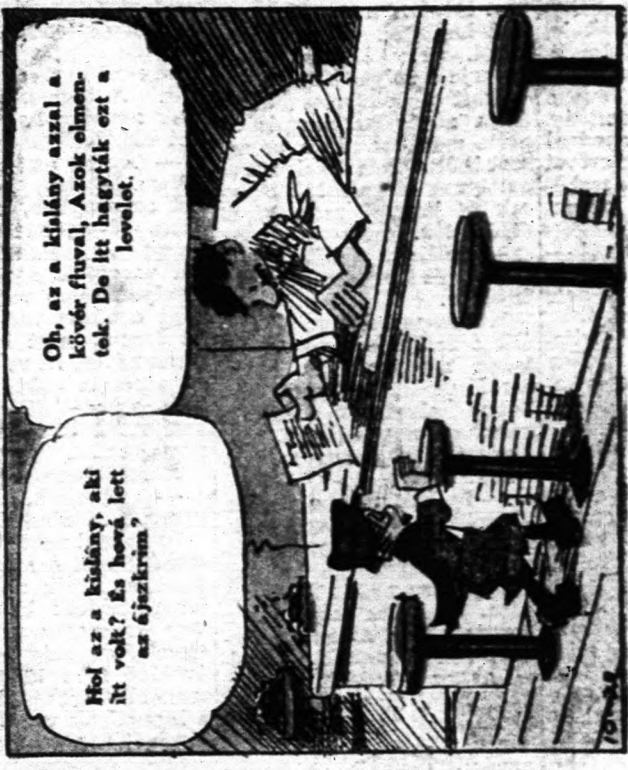

Kedves Peti — nagyon szépen köszönjük az ajándékot, nagyon jó volt és a külön díjt is köszönjük, de most elviszem Mariskát, ahol sokkal jobbat érulnak, mint ez itt, isten veled, barátod

Hátfelü Béla.

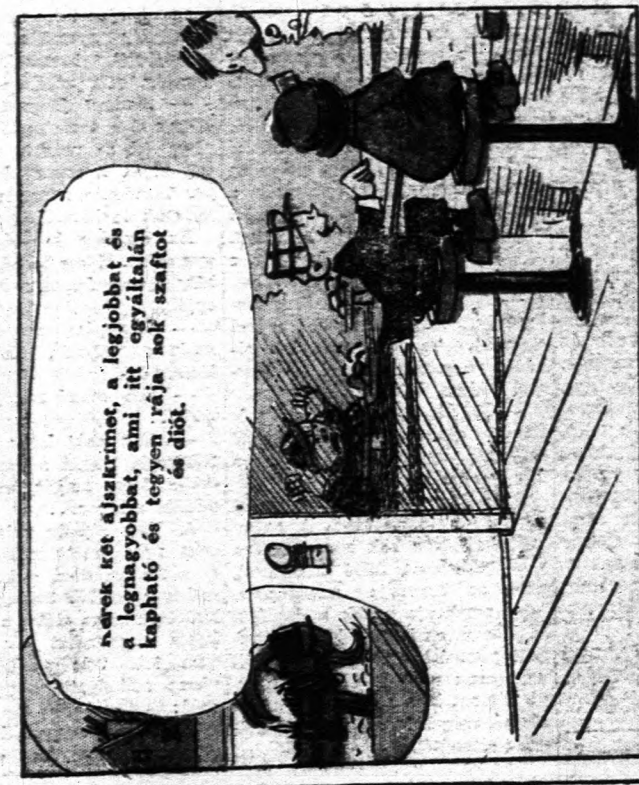

PETI, ELSZALADI A KECSKÉD, siess, ha még meg akarod fogni.

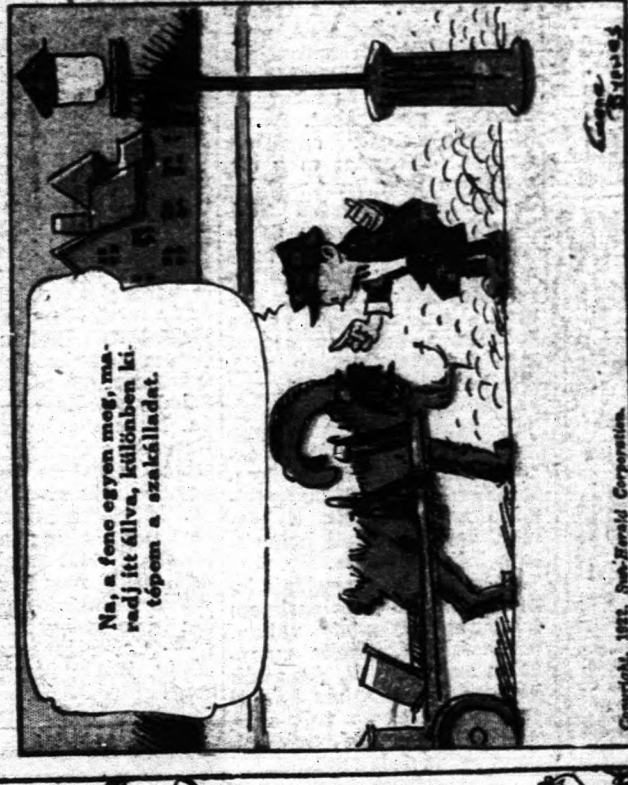

Oh, az a kislány az az a kövér fiúval, azok elmentek. De itt hagyták ezt a levelet.

Hol az a kislány, aki itt volt? És hová lett az ajándék?

Na, a fene egyen meg, ma-rajt itt állva, különben ki-tépem a szakálladát.

Na, a fene egyen meg, ma-rajt itt állva, különben ki-tépem a szakálladát.

Copyright, 1921, Sun-Erskold Corporation.

Bucsu

Ira Barabás Loránt

KET NAPIG egyetlen szót sem szólt, mozdulatlanul feküdt az ágyban, az elsötétített szobában, csak pár korty tejet ivott és néhány csöpp pezsgót. Az arca szürke volt, mint a hamu, a ráncok az ernyővel tömpített villany fényében oly élesen rajzolódtak ki a szája szögletében, a szeme alján és a halántékánál, mintha tuszal festették volna oda Vékony, lesóványodott nyakából idegenül és ellenszenvesen szögelt ki az ádámcsutkaja. Hálóingének nyitott gallérja látni engedte éles kulcsantját, amelyet ráncos pergament színű bőr borított.

Anna nővér az ágy mellett ült és valami szerelmes regényt olvasott, de most hirtelen letette a könyvet, mert váratlan dolog történt. A beteg felült az ágyban, ledobta magáról a takarót, aztán meztelen lábait levette az ágyról, a földre lépett és hirtelen felállt. Eleinte támoalgott ez a hosszú, félelmetes csontváz, úgy látszott, hogy azonnal elesik, de érthetetlen erővel megfogozott az ágy deszkájába és sikerült az egyensúly megtartania.

— A hálóköpenyemet! — szólt rekedt, fáradt hangon, de ellentmondást nem tűrő határozottsággal.

Anna nővér némán teljesítette a parancsot. Már ugys mindegy. A beteg karfonogta az ápolónót és elindultak.

A ház, ahol mindez lejátszódott, a város közepén állt, az úgynevezett arisztokraták negyedében, emeletes régi palota, tiz nagy, pompás szobával, szinte teremmel. Gyönyörű antik bútorokkal, festményekkel, tükreivel, csillárakkal és szőnyegekkel olyan volt, mint egy firenzei műretek. Hatvan év óta lélektit itt ez a fehér köpenybe bujt kísérő, itt született, itt élt és itt fog most meghalni. Családi palota, még a széppapja vette, amikor idevándorolt valahonnan Lengyelországból.

Nagyon régen volt ez, de az is régen volt, hogy ez az ágyból kikelt óriás emberonc látta a napfényt és hallott emberi hangokat. Az orvosok szívbajt állapítottak

meg, súlyos szervi betegséget, amely hónapok óta levetette a lábáról. Adorálisufficiencia — mondták az orvosok és ő érezte, hogy nem lélektit úgy, mint más ember, a fejében gyakran szédülést érez és rettenetes idegesség gyöttri. Mindenkégyülőt a hatvanéves, beteg ember, ez a kimerült, haldokló lélek. Gyűlölte az embereket a fiatalágukért, az egészségükért, a szerencséjükért és az örömeikért. Az orvosok ezt is az idegességével magyarázták. Ahogy nem tűrte, hogy a napfény behatoljon a szobába, úgy nem bírta látni az embereket és csak Anna nővert bocsátotta maga mellé. A legkisebb neaz is végtelenül felzúgatta. Ezért az emeleti szobákban senki sem tartózkodhatott, a cselédség lent élt a földszinti helyiségekben. Néhány nap előtt szalmát hintettek el a palota körül, hogy kocsizórej se zavarja a súlyos beteget.

Most belekapaszkodott Anna nővér karjába és cipelte magával. Ki a betegszobából a fedett folyosóra, amelynek sárga falait cimerek és lengyel urak képei díszítették.

— Jöjjön, jöjjön! — mondta és benyitott az egyik terembe.

Hatalmas faragott ágy állt a szoba közepén, a falakon arcképek, az egyik sarokban üvegszekrény, benne elszáradt virágok, szinechagyott szalagok, régi ékszeres és furcsa medálionok.

— Itt halt meg az anyám, — szólt, — husz évé annak.

Akkor is tavasz volt, délután. Emlékszem, a nap gyönyörűen sütött fehér arcára, az orvos megfogta a pulzusát és aztán szomorúan ránc nézett. Az ápolónő akkor odalépett az ágyhoz, fiatal lány volt, éppen olyan, mint maga, Anna nővér, aztán lecsukta az anyám szeméit, a kezét megmozdította és a takaróráncait elsimította. A szelgák kivitték az orvososágot üvegekkel aztán betették az ablaktáblákat és meggyújtották a gyertyákat. És mi itt imádkoztunk ennél az ágynál. Az apám még élt, a hugom még lány volt, az öcsém akkor valahol Afrikában járt. Másnap üvegkoporsóba tették. A teste egészen merev volt, amikor felöltöztették. Nagyon féltünk. A szája csöppet nyitva volt és a felső szemfogat látni lehetett, olyan volt, mintha bele akarna harapni az alsó ajkába.

Hatvan évvel ezelőtt, a hangja már erőteljes volt, az arca szinte lángolt az izgatottságtól és amint az ápolónőbe kapaszkodott, a körmeit önkénytelenül beleveszte a leány karjába.

— Menjünk, menjünk innen, jöjjön! — és csaknem magánkivül, mint valami varázslatban, cipelte macarával a szobákban át. Az ajtók becsapódtak a ház halotti csendjében olyan volt ez a zaj, mintha lövöldöztek volna a néma falak között.

— A nászszobám, Anna nővér, a nászszobám.

Gyönyörű budoárba értek. Az alkóvból fehércsipkés, menyézetes ágy világított a bordótapétás szobában, minden ragyogott a sok aranytől és selvemtől. A gazdag színek pompázon fénylettek

a hatalmas tükrökben. Oly érzékeny illatos volt itt a levegő, mintha még most is tartana a szerelmes nász.

— Idehoztam őt, Anna nővér, itt kezdtük az életünket. Mikor is volt? Várjon, megmondom, harminc... igen harminchárom év előtt. Német leány volt, gyönyörű. Trude, Gertrud. Búske, magas, nagyszemű. Szőke haja, mint a selyem. A lába karcsu, hosszú, az alakja mint a brabanti királyleányé. Itt bontotta ki először a haját és előt a tükör előtt, ott vette magára először esti ruháját a csipkefüggöny mögött. Ennél a kis asztalnál vacsoráztunk azon az estén. Pezsgőt itunk és ő énekelte. Tralla-la, tralla-la...

Látomások gyötörték. A kimerült, öreg test lerokkadt az egyik karosszékbe. A szemét behunyta, a hangját most alig lehetett hallani. Valami dalt dudolt, amelylyel ide akarta varázsolni annak az estének az emlékeit. A torkából azonban csak zavaros hanggyűveleg tört elő, mintha nyögne.

— Aztan az ölembe ültem. Nyitott haja ráborult az arcomra, aztán sirt, Anna nővér, sirt mint egy kis gyerek, reszketett, a fogai vacogtak a remegéstől és olyan forró volt a teste, mint a tüzes vaskályha. Itt érzem, most is érzem. Anna nővér, itt van, itt van, az arcomat csiklandozza a haja, a karja itt van a nyakamon, az illata itt van az orromban...

— Most folgrott. — Gyerünk, gyerünk gyorsan, nincs idő.

Es rohant tovább a néma szobákban át. A magas, fehér szárnyas ajtó nagy robajjal csapódott be utánuk. Egy szőnyegbe megbotlott, elesett, de még mielőtt az ápolónő felszólította volna, magától talpraállott és mint a hipnotizált vezette tovább kezénél fogva a megrémült leányt. Az egyik szobában megálltak az asztal előtt. Hosszan nézte a barnára fényesített kis kerek asztalt, megismogatta mindkét tenyerével és percekig hallgatott.

— Itt tanultam, Anna nővér, s mikor elfáradtam, kinyitottam az ablakot. Akkor még régi emeletes ház állt ott szemben. Kis fekete leány nézett ki mindig az ablakon. Egyszer elfelejtettem betenni az ablaktáblákat és én megláttam, amikor ültöködött. Ingben volt és láttam a karjait és a mellét. Ő volt az első nő az életben. Sohasem tudtam meg, kicsoda. Nekem a legszebb volt. Napokig, hetekig lótam, mikor láthatom meg újra, de sohasem láttam többé. Mégis megmaradt bennem úgy, ahogyan akkor láttam. Ő volt az első szeretőm, pedig nem is ismertem.

Kis szünetet tartott, aztán hirtelen így szólt: — Csókoljon meg, Anna nővér, jöjjön ide, csókoljon meg!

A leány ijedten nézett rá. — Ne féljen, ne csodálkozzék. Nézze, nekem ez az utolsó napom, talán az utolsó óráim Engem oly régen nem csókoltt meg senki. En már régen halott vagyok. Ne utáljon! Azt mondják, hogy az ápolónők nem utálják a beteget. Csókoljon meg most, itt, utóljára.

A leány rem szót, csak nézett rá.

— Ha fél a számtól, csókolja meg a kezemet. Jöjjön közelebb, ne féljen.

Es Anna nővér megcsókolta a kezét.

— Ne így. Nem mint a gyermek az apja kezét, vagy mint a koldus a jótévedő ujjait. Ugy csókolja meg, mint egy szerető. Az én szeretőm. Jöjjön, megmutatom, hogyan.

Es rohant ki a szobából, végig a termeken, huzva maga után az ijedt leányt. A kis szalomba érték. Ez volt az utolsó szoba a hosszú fronton. A fehér kísérő most odarohant a pamlaghoz, letérdelt, az arát ráhajította és eszeveszette csókolni kezdte a kissé kopott színes selymet.

— Itt térdelt ő, látja, Anna nővér?! Ő, Trude, a feleségem, az én búske Gertrudom. Es itt ült ő, a jóbarátom. Es így csókolta a kezét. Az asszony a férfi kezét. A feleségem a barátom kezét. "Boldog vagyok, mert szeretsz" — mondta.

Es ezt is mondta: "Csak a tied vagyok". Es ugy remeggett, mint amikor először ült az ölemben és a nyitott haja csiklandozta az arcomat és a karjával átfonta a nyakamat.

Elhallgatott. Egy ideig még térdelt, aztán leült a földre. Aztán sirógörccs fogta el, alig bírt levegőhöz jutni. Amikor kicsit megkönnyebbült, ezt mondotta: — A párbajban én sebesültem meg... Trude hazament Németországba... Azóta nem láttam asszonyt... Nem csókoltam, nem kell... Anna nővér, nagyon fáradt vagyok, nagyon fáradt vagyok... aludni szeretnék.

Most már feküdt a földön, a feje úgy hevert a szőnyegen, mint az odagurított golyó és a mozdulatlan fehér tömeg olyan volt, mint valami odadobott agy-nemű. A nap besütött az ablakon, égi szeretettel melegítve és bearanyozva a kis fehér halmot.

Mire az ápolónő a fülével megkereste a szívét, már nem dobogott.

Igy mondták el abban a régi házban, a különös életű, titokzatos öreg lengyel utolsó óráinak történetét. Most fiatalok laknak a palotában. Azt mondják rólok, hogy boldogok és szerelmesek. Es nem félnek a kísérőtetektől.

A gyerekek

Folytatás a negyedik oldalról

akkora még Vad Mihálynak a kis szalombája s a szomszéd szobájába. Beleeg persze a szobába is.

A világ egészen világos: a Mihály gyerek tette a kárt. S ez a szomszéd már nem is olyan jámbor ember, mint az előbbiek, ha vasvillára is próbál vele menni Vad Mihály; a kár kár marad. Azt meg kell fizetni. Négyezer koronát követel a szomszéd. Négy ezer korona, a kutya árnyékát, ezért ma két pár csizmát lehetne venni, ha tudnánk kézni a pénzt. De nincs. Ő pedig köcsög nem kár az öregapjának se, hát menjen a szomszéd, a merre lát, majd megfizeti a nagyharang. Gyerek tette a kárt, a gyerek pedig nem felelős magáért...

Hát ezt is szép volt elgondolni Vad Mihálynak, hanem mikor az ügyvédi felszólítás megérkezett a címére, egyszerre olyan lett, mint a kezze bárány. Nagy alázatossá nyitott be a szomszéd kapuján s felajánlotta az egyenkedét.

— Hát csak nem leszünk emberevők, nem fájuk fel erővel egymást, az jó szomszédok vónánk, vagy mi a fené! — morogta foga között.

— Jó, jó, okos emberrel én is tudok okosan beszélni. Mihály szomszéd, egyezzenek ki, ha maga is úgy akarja.

Es kiegyeztek. Nehem ment ugyan, de megtörtént. A szomszéd hajlott a sok rimázkodásra s megelégedett 2000 koronával, noha az ügyvédje megmondta, hogy megkapja ennek a dupláját is. Hanem az ügyvéd hűltége rugott veszedelmesen sokra, s mit ugyancsak neki kellett megfizetni. Emlent bele az egyetlen anyadizsón, még kölcsön is kellett kölölni másoktól.

Vad Mihály ettől fogva még elkezeredtebben káromolta az eget, a mely így megirigyl meg a szegénységét is az embernek, ká-

romolta az istent, hogy miért teremt ilyen átkozott kölyköket a világra. Nap, mint nap elővette a kötelet s úgy verte a Mihály gyereket, hogy az anyja a sirástól fuldokolva állt a vad ember elé s úgy rimázkodta oda: — Ne verd má' te állat, mindjár kizalad belőle a pára. A te fajzatod ez...

Szinte elnyomorodott a gyerekek a sok verésbe s az anyja egy alkalommal elvitte a harmadik faluban lakó apjához, hogy elpanaszolja neki a sorsát s tanácsot kérjen tőle: mitévő legyen a szegény gyerekekkel. Az öreg hümmögött, bosszankodott egy darabig, míg utóljára kinyögte: — Semmit jányom egyebet: erigyl el a tisztelendő urhoz hivassza fel az uradat, mossz meg egy kicsit a nyavalyásnak a fejét. Törvényre minék mennél vele, csak te húzd a rövidet!

Az asszony hamzsférgett a gyerekekkel. Mikor hamzrték, a Mihály gyereket féltékeny humódott az apjához: — Idesapám, mondanék valamit, de meghajja idecsányam.

— Mit mondanál, te nyavalya?... — Hát azt, hogy nagyapám felhívhatja magát a paphoz, hogy szidja össze magát, amir engem mindig megver...

A Vad Mihály szívét valami soha nem érzett melegség járta át a fia szava'ra, a kemény szívű ember szeméből öklényi könnyek hullottak maga elébe, a hogy öle kapta a gyereket s a mit soha nem tett vele azelőtt, összevissza csókolgatta s úgy mondotta: — A fiam vagy Mihály, a gyerekek... Egye fene azt a rongyos pár ezer koronát... M'g nem ütök többé soha... érted? Soha... A kötelet pedig még ma eligetem...

Miss K. E. Lidderdale és a két nővér már több ízben vágoltak hockeyt.

A sportjátékok területén résztvevőket mekkorban többnyire mind hetőleg nemi különbség szem előtt lebegett a sportjátékok s főleg a fűlalkultak ki, hogy abbe nek részt.

De éppen a football te természetes követke létrejövetele, mely mag balljáték, mely tartal élnétségét annak hibái.

A hockey két csop hockeyre. A kettő közö lönséget a játék talaja név is mutatja, az első csak férfiak, míg a második kultiváltak.

A hockey pálya m a football pályával. Sz széles, teljes sima tal gyepplálya) terület tly sarkait zászlókkal távonalakat fehér mész tenni.

A játékosok beosz ballban. Két csapat j ban tizenegy játékos v A játékosok mind repkőre van s ezen sz késüket.

Minden csapatban két back (háttér) és egyes játékosokat még mezőny jobb vagy bal háttérdeknek, jobb és bal ső csatárnak, a két belső tőnek, míg a középső centerfedezetnek és cent.

A játék kétszer Angliában általában 40 szani. A körülbelül kampós végű, az egyik lán gömbölyű ütővel kézzel megfogni egyáltal szabály alól csak a kap akkor, ha a kapuját vé

A játék lefolyása sága teljesen meggyez tehát a csatárok vezető az ellenfél kapuján ker

A csatáror összját nikai része a játéknak. ják a csatársort, másrés így képezik az összekötő játékosok között. T tek állandó nyomásban legszívósabb játékosoka

A háttérdek feladat társorát feltartani s a vagy a csatársorba; ha védek vonalát keresztül kerülnek össze, ki a kézzel, vagy lábbal vé

A kapusnak rendi kosnak kell lenni. Pos ban; mert a legjobb kapussal, míg egy ros

S. DE VITA, BANKÁR
 2105 First Ave. New York
 Pénzküldeményeiért

a következők

Átutalási költséget
 számítjuk fel póstai áttutalással:

\$ 5.00	\$ 75	\$ 100.00	\$ 2.35
\$ 20.00	\$ 1.70	\$ 250.00	\$ 7.35
\$ 50.00	\$ 2.45	\$ 500.00	\$ 10.00

Dollár átutalásokért
 2%-ot számítunk, de legalább 1 dollárt tételenként

Ugyanezen költségek vannak érvényben Cseho-Szlovákia, Románia, Ausztria és Jugoszlávia részére is.

A magyar napilapokban minden nap hirdetjük legalacsonyabb árainkat és így mindenki pontosan kiszámíthatja macának, vajjon a hozzánk küldött dollárokért — a költség levonása után — helyes összegű koronákat kaptak-e hozzátartozói.

Irjon hozzánk \$00. az körlevéllel, melyet pénzt küld hazá.

PATENTOK

JUTANTOS készíthetőben forduljon hozzánk hivatalommal Szabadalmi ügyvédek és mérnököknek DITJALANUL adnak magyar nyelvű kézikönyvet és tanácsot szabadalmi kérdések és azok értékesítéséről.

Irjon ha dolgozik találmányokon vagy éremkérdés megbeszélésért. Kéldje egyszerű rajzát vagy kis mintáját ezen címre:

MANUFACTURERS PATENT CO.
 520 Fifth Ave., New York, N. Y.
 Polachek Zoltán mérnök.

VERTICAL ADVERTISING TEXT

- A gyep Hockey -

Miss K. E. Lidderdale és Mrs. Evre. — A két nővér már több ízben játszott Amerika válogatott hockey csapatában.

A philadelphiai válogatott hockey csapat.

Football, golf, jég és gyep hockey. — A szabadtéri sportjátékokról általában. — A gyep-hockey szabályai. — Nők mint hockey-játékosok. — Az amerikai hockey-sport.

AZABADTÉRI sportjátékok mint a football, golf, kriket, hockey stb. rendkívül elterjedtek, részint azért, mert testedzők, részint pedig, mert szórakoztatók is egyúttal. Mennél élénkebb vagy szórakoztatóbb egy-egy sportjáték annál nagyobb a követőinek a száma s így tekintve azt, hogy élénksége és változatossága szempontjából itélve a football kétségtelenül vezet, valószínűnek illetve természetesnek látszik az is, hogy az összes sportjátékok, melyek a footballjátékból erednek, hasonló népszerűséget és elterjedtséget érnek el.

A sportjátékok tulajdonképpen elől a játékban résztvevőket megedzeni s ezért ezen játékokban többnyire mindenki résztvehet, kor és lehetőleg nemi különbség nélkül, de bármennyire is a szem előtt lebegett a kor és nem kérdése, egyes sportjátékok s főleg a football az idők folyamán úgy alakultak ki, hogy abban inkább csak férfiak vesznek részt.

De éppen a footballjáték oly vonzó, hogy szinte természetes következménynek látszik a hockey létrejövele, mely maga a tiszta és ideális footballjáték, mely tartalmazza a football minden élénkségét annak hibái nélkül.

A hockey két csoportra oszlik: a jég és a gyep hockeire. A kettő között az egyetlen lényeges különbséget a játék talaja képezi s mint már maga a név is mutatja, az elsőt a jégen játsszák s inkább csak férfiak, míg a másodikat a gyepen s főleg nők kultiválják.

A hockey pálya méretei teljesen megegyeznek a football pályáéval. Száz yard hosszú és 50 yard széles, teljes sima talaju (legjobb a mesterséges gyep) terület a hockey pálya. A pálya sarkait zászlókkal kell megjelölni, míg a határvonalakat fehér mészfestékkel szokták láthatóvá tenni.

A játékosok beosztása ugyanaz, mint a footballban. Két csapat játszik s mindegyik csapatban tizenegy játékos vesz részt.

A játékosok mindegyikének külön-külön szerepe van s ezen szerepkörtől kapják az elnevezésüket.

Minden csapatban van egy goalkeeper, (kapus) két back, (hátvéd) és öt forward, (csatár). Az egyes játékosokat még ezenkívül, aszerint, hogy a mezőny jobb vagy bal felében játszanak, jobb és bal hátvédnek, jobb és bal fedezetnek, jobb és bal szélső csatárnak, a két belső csatárt, jobb és bal összekötőnek, míg a középső csatárt és a középső fedezetet centerfedezetnek és centercsatárnak nevezik.

A játék kétszer harminc percig folyik, bár Angliában általában 40 perces felidőket szoktak játszani. A körülbelül baseball nagyságú labdát egy kampós végű, az egyik oldalán lapos, a másik oldalán gömbölyű ütővel hajtják. A labdát rugni vagy kézzel megfogni egyáltalában nem szabad s ezen szabály alól csak a kapus van felmentve s ő is csak akkor, ha a kapuját védi.

A játék lefolyása és minden egyéb tulajdonsága teljesen megegyezik a footballal. A támadást tehát a csatárok vezetik, akik igyekeznek a labdát az ellenfél kapuján keresztül ütni.

A csatársor összjátéka egyik legfontosabb technikai része a játéknak. A fedezetek egyrészt támogatják a csatársort, másrészt segítenek a védelemnek, s így képezik az összekötő kapcsolatot a védők és a támadó játékosok között. Tekintve azt, hogy a fedezetek állandó nyomásban vannak, erre a pozíciókra a legzavartabb játékosokat szokták kijelölni.

A hátvédnek feladata a védelem; az ellenfél csatársorát feltartani s a labdát visszaterelni a fedezet, vagy a csatársorba; ha az ellenfél csatársora a hátvédnek vonalát keresztül törte, úgy akkor a kapussal kerülnek össze, ki a kapura irányított labdákat kézzel, vagy lábbal védi.

A kapusnak rendkívül fürgé, mozgékony játékosnak kell lenni. Posztja a legfontosabb a csapatban; mert a legjobb csapat is veszíthet egy rossz kapussal, míg egy rossz csapatot is nehéz legyűrni, szerződötténi, kik különböző városokban tanítják je-

ha jó a kapusa.

A játék rendkívül gyors és változatos, de sohasem heves. A játékosok teste sohasem ütözködik össze, s már ez az egy körülmény teljesen ártalmatlanná és veszélytelené teszi a játékot.

Angliában és Európában már régen játszzák, míg az Egyesült Államokban 1901-ben tűnt fel. Miss Constance M. K. Applebee, az East collegében több helyen bemutatta a játékot s természetesen mindennél a legnagyobb tetszéssel fogadták, s egymásután

Miss Sherry Ballard, a Sargent Physical Culture School legjobb játékosa.

alakultak meg a különböző college és county-club csapatok.

1905-ben megalakult a Philadelphia Field Hockey Association, mely szövetség bevonva a hockeyvel foglalkozó egyesületeket, megalakította a hockey ligát. A ligában résztvevő csapatok évente kétszer mérköztek egymással s a legtöbb pontszámot elért csapat a Liga serlegét kapta. A serleg csak egy évig maradt a győztes egyesület birtokában, mert a végleges elnyeréshez három egymásutáni ligabajnokság szükséges.

A szezon befejezésénél a philadelphiai liga egy válogatott csapatot állított össze, mely csapat azután propaganda körutra indult s ilyenformán sikerült a hockeyt Boston, New York, Baltimore stb. városokban és azoknak a környékén is elterjeszteni.

1920 október havában a Philadelphia Hockey Association válogatott csapata Angliába utazott s a csapat ezen angliai körútja hatalmasan fellendítette az amerikai hockey sportot olyannyira, hogy 1921-ben már egy válogatott angol női csapat jön az Egyesült Államokba.

Az angol hockey Sport az 'All-England Women's Hockey Association felügyelete alatt áll s kétségtelenül a legelső helyen áll.

A válogatott angol csapat előzőleg Ir- és Skótzországban, majd Dániában körutazott s mindenütt győztesen állta meg a helyét. A játékosai közül hat ugynevezett nemzetközi válogatott játékos volt, míg a többi öt az angliai hockeyszezon alatt a legjobb formát mutató fiatal játékosok sorából került ki.

Pár heti itt tartózkodás után az angol csapat vereség nélkül fejezte be a körútját. A legyőzött amerikai játékosok azonban erősen készülnek a revansra s készülődésük első jele, hogy megalakították a United State Field Hockey Association-t, mely hivatva van a hockey sport ügyét mindenütt az országban terjeszteni és előmozdítani.

A szövetség első dolga volt angol trénereket szerződtetni, kik különböző városokban tanítják je-

lenleg a hockeyt, s különösen nagy gondot fordítanak a labdaütés technikájára.

Az angol csapat elleni mérkőzéseken a két ország játékosainak a technikájában óriási különbség volt látható.

Az amerikai játékosok kivétel nélkül u. n. egyoldalas, vagy mondjuk jobb kezes játékosok voltak, míg az angolok egyaránt balra és jobbra. Ez más magában véve döntő szereppel bírt s éppen azért nem volt esedélható az angolok könnyű és fölüyes győzelme. Hiábavaló volt az amerikaiak minden ügyessége, agilitása és gyorsasága, az angolok nagyobb technikai fölénye már előre eldöntötte a mérkőzések sorát s az amerikai játékosoknak meg kellett elégedni egyelőre a mérkőzéseken szerzett tapasztalatokkal.

A több héig tartó amerikai körút alatt egyetlenegyszer történt meg egy Philadelphiaban tartott mérkőzés alatt, hogy az amerikai csapat, habár nagyon rövid ideig, egy-pár pereig csak, de mégis csak pont fölénybe jutott s az amerikai közönség már győzelmet kezdett remélni.

A győzelmi kilátások azonban egy-kettőre elmulattak, midőn az angol csapat teljes erővel kezdett dolgozni. Csatáiraiknak nagyszerű összjátékát áttörte az amerikai védelmet s a briliáns technika-ju angol közép-csatárok egymásután küldték ágyagolyó sebességű lövéseiket az amerikai kapura, melynek máskülönbén nagyon derék védője valóságos zavarba jutott, ezen azelőtt soha se látott erejű és gyorsaságú lövések láttára.

Az amerikai sport-történelmében nem ez az első vereség; de mint minden más ágban, úgy itt is megindult a mozgalom a "kölesön" visszafizetésére e ebben a tekintetben az amerikaiak ezideig nagyszerű fizetőknek bizonyultak.

A sport akárhány néha teljesen ismeretlen ágában hihetetlen rövid idő alatt vezető szerepre jutottak, s nem egy esetben ellenfeleik még csak szóhoz sem juthattak s reméljük, hogy előbb-utóbb a hockey-ban is megszerezhetik a vezetést.

Az itteni angol játékosok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az amerikai játékosok fizikai képességéről s a technikát a trénernek és a gyakorlóból majd meg fogja hozni, ha nem mindjárt, de majd egy-pár év alatt.

Az előkészületek már folyamatban vannak s minden előjel oda mutat, hogy nemcsak hogy egy élénk hockeyszezon kezdetén vagyunk, hanem egyúttal remélhetjük azt is, hogy az 1923-iki nemzetközi mérkőzések folyamán nagyobb sikerrel vehetjük fel majd a küzdelmet, mint a múltban.

Miss Wellesley College (Wellesley, Mass.) hockey csapatának a kapitánya.

Tenger csillag

Ita P. Abraham Ernő

HUS nyári éjszaka volt tengernyi csillaggal. Csak a juliusi magyar puszták felett szokott ragyogni ennyi csillag. Ugy tündökölték, úgy ragyogtak az éjszaka sötétjének pompájában, titkosan, vágyakozva, távol, mint a puszták álma.

Pista a csőszkunyó előtt hevert, hanyatt s gyönyörködte a csillagos eget.

— Edesapám! — szólt be a konyhába, de bizonytalanul, fojtva, nem tudva, ébren van-e még az apja, vagy kezd-e már elaludni.

— MÉR nem alszol már? — türelmetlenkedett feleletül az apja.

— Edesapám, nézze, mennyi csillag!

— Mit néztek rajtuk? Látom valamennyit minden este.

— De ma még tán több van sokkal, mint máskor. Még a tisztai réten sincs annyi virág, mint amennyi csillag ma az égen.

— Csillag csillag! Jobb, hogy alszol már! — békélenkedett az öreg.

Csend lett. Kis idő múlva újra figyelte az apja lélegzetét a gyerek, hogy még nem hallotta aludni, újra csak bátorságot vett s kérve, félve kezdte:

— Edesapám!...

— Mit akarsz már megint, na?

— Ismeri-e edesapám a csillagokat?

— Persze, hogy ismerem! Eleget látom.

— Mindet?

— Mind hát!

— Névről?

— Házsen annyi sok csillagnak nem is lehet mindnek neve. Ki győzné szamba venni? — s kis idő múlva hozzátette: — Vagy a csürbe van-e neve a buzaszemeknek?

— Azért még sok csillag van, akinek neve is van.

— Aki ismerősebb! Na! — felelte az apja s érzett a hangján, hogy alváshoz akar látni.

Csendben is volt a gyerek pár percig, de azután újra csak nem nyughatott.

— Ides, ismeri-e azt a fényes csillagot.

— Méket?

— Ott-é az ég tetején, a ki a legfényesebb.

— A Csősz?

— Csak hogy nemcsak az az egy neve van ám annak, mert az az "Isten szeme."

— Az Isten szeme? Hun hallottad?

— Hallottam. Péter bátyámtól. Mert tudja-e, edes apám, hogy az a csillag mindent lát, ami a földön történik? Hiába az éjszaka meg a sötétség. A jót, a rosszat. Ha valaki az országuton megy. Ha valaki gyilkol, vagy ha lopni jár. Lát engemet is, meg látja edesapámat is.

— Látna? — hitetlenkedett az öreg, mint aki mesének tartja az egészet.

— Mondom! — felelte a gyerek rengeteg meggyőződéssel.

Kis ideig csend lett megint s az éjszaka mintha még több sejtelmessel telt volna meg. Néha mintha figyelte, hallgatózott volna a sötétség, néha meg erről is, arról is titkos pusztai hangok hallottak. Madárkiáltás... zsongás... szellősuhas... S a tengernyi csillag sziporkázása is mintha csak hallott volna...

— Hát azt tudja-e, edes-

apám, hogy a Tejut micoda? — bátorkodott a gyerek újabb beszédre.

— Hát mi vóna? Ami! Csillag, meg csillag!

— Igaz, — ismérte be a gyerek, — de azt tudja-e, edesapám, hogy a Tejut a Tündérek utja. Azon robognak a Tündérek palotájába, hogy csak úgy rugják le a sok csillagot s mikor megérkeznek, reggelig táncolnak.

— Mese ez mind... Beszéd... — dörmögte az apja.

— Ugy igaz az, ahogy mondom. Még Tündér Ilona is minden este eljár a táncba, az égi kocsin, a Göncöl-szekéren, mert az a Tündérszékere.

— Aludj már! — békélenkedett az apja s újra csend lett. Nagy, lélegző, mély csend, hogy szinte hallott.

— Ides... — kezdte volna a gyerek újra félénken, de már csak az apja szabályos, egyhangú lélegzése felelt.

— Ides... — próbálkozott a gyerek újra.

— Aludj már! — utasította el az öreg fél szundításban, de azután hozzátette: — Mit akarsz még, na?

— Csak a Mérges jutott az eszembe.

— A Mérges? — csudálkozott az apja, de megfogta a gondolatját az elveszett puli s elgondolkozva tette hozzá: — Kéne is már helyette másik kutya után nézni.

— Nem arról jutott eszembe... — Hát?

— Hát csak azért, hogy okos kutya volt, igaz-e s mégis soha eszébe nem jutott, hogy felnézzen az égre, a csillagokra.

— Mit nézett volna rajtuk?

— Igaz. De lássa-e, edes apám, éppen ebben több az ember az állatnál. Mert az állat akármiféle is, ló, kutya, vagy akármilyen, egyik se néz a csillagokra soha.

— Nem az ő dolguk, — vetette közbe kurtán az öreg, elszakítva a további beszédet s pár perc múlva hallott a lélegzéséből, hogy alszik.

Csak ketten voltak ébren. A gyerek és tenger csillagával az éjszaka. Pista pedig nézte, sorra vette őket. Jancsi és Juliskát, a "két árva" csillagot, akiket senki a földön meg nem szánt, étlenszomjan vándoroltak, míg a jó Isten szive meg nem esett rajtuk, fölvitte őket az égre egymás mellé csillagoknak, hogy ragyogjanak s mindenki lássa és megszánja az árvák dolgát.

Azután Szűz Mária olvasóval kerített kertjét nézte a sok-sok csillagvirággal. A Rónakirályt, a Három juhászt, a Kaszást, az öreg bérest s a többi is mind.

Egy nagy tündöklő égi pusztá volt felette az ég, csillagpásztorokkal, csillagnyájakkal, pusztai mesebeli királyokkal, tündérekkel, boszorkányokkal.

S arra gondolt, ha ő is egyszer csillaggá válhatna s pompázó, tüzes szekéren beboghatna a tanyába a béresék kislányáért, Katiért s felültethetné a tündérszekérré s elvihetné magával a Tündérek palotájába.

Maga se tudta, mikor aludt el... A csillagok pe-

dig égtek, ragyogtak, virrasztottak felette.

Párás, szellőjárásos reggelre ébredt. A harmat még ott tündökölt a füveken, a pacsipta csicseregett a mezők fölött, zümmögtek a fényes bogarak.

Egyszerre a magasból tárogató-kiáltózat hallott. Reccgve, ércesen, mint a trombita.

— Daru! — lelkesedett a gyerek. — Édes apám nézze! Daru!

Diadalmasan, szárnyaival, V alakban húzott a magasban a daru farka s hamarosan fölübökült. És csak mintha megcsillant volna a nap sugaralattuk. Egy darutoll hullott alá, azt csókoltgatta.

A gyerekek szinte a szívverése is elállott, úgy nézte a toll szállongását. Jobbra-balra lengedezve, ringva hullott alá, a tengeri föld szélébe. A gyerek után szaladt s megkereste. Szép zászlós toll volt, úgy hajlott, mint az árvalányhaj s fodros bokrétaiba göndörödött.

Próbálta, hogy illik a kalapja mellé, de rögtön más jutott eszébe.

Beviszi a tanyába Katinak.

Három hete nem volt már a tanyában. Valahányszor bement, csak keserűség volt. Pupos, nyomorék, törpe gyerek volt s játékközben mindig csufolódásra került a sor. A pupjáért csufolták s sokszor, mikor dühvel nekiment a többi gyerekeknek, meg is verték. S olyankor hetekig nem is ment a tanyába.

De most a darutoll nem hagyta nyugodni. Mit számít a pupja ilyen kincs mellett? Hiszen most gazdag, mérhetetlenül gazdag. Hát ki tud még ilyen drágaságot adni Katinak? Ki most több, ő-é, vagy a többi gyerek?

Vigyázva, félve fogta a tollat, hogy el ne törje, meg ne gyűrje s toronyirányt vágott a tanyának.

A gyerekek a göré szélén jétszókak s messziről észrevették Pistát.

— Pista! Gyere játszani, Pista! — kiáltották felé s a gyerek büszkén, bátran ment közbük, háta megett tartva a darutollat. Egyenesen Katihoz ment.

— Találd ki, mit hoztam? — kérdezte tőle.

— Szarvasbogarát.

— Nem.

— Szines üveget.

— Nem.

— Hát.

— Ezt! — lengette meg Pista a tollat diadalmasan.

— Darutoll? — csillant meg a Kati szeme.

— Mutasd! — szaladt oda a többi is. De Pista el-tartotta előlük.

— Nekem hoztad? — reménykedett Kati.

— Neked. Nesze! — nyújtotta Pista.

De az egyik gyerek, Jancsi elkapta a kezéből.

— Az enyém! — mondotta diadalmasan.

— Nem adod ide? — kiáltotta Pista rémülten.

— Vedd el, ha tudod! — gunyolódott Jancsi ereje tudatában.

Pista nekiment s birkózott. Jancsi egy-kettőre földre gyűrte Pistát, hátára fektette s ráült a mellére lovalgolván, két térdével pedig leszorította a két kezét.

— Nem adod ide? —

erőlködött Pista tehetetlenségében is.

— Fűvet akarsz enni? — fenyegette Jancsi s csakugyan fűvet tépett s próbálta tömni a Pista szájába.

De az összeszorította az ajkát s kapkodta a fejét.

— Nem mégysz le róla! — támadt Jancsira két másik gyerek s lehúzták Pistáról.

— Mit kezd velem! — henegett Jancsi. De a két gyerek rátámadt.

— Add vissza a tollát!

— Mért adnám?

— Nem adod? — fenyegetőzött a másik kettő s készültek nekitámadni.

De Jancsi megelőzte őket. Egy hirtelen húzással végigfosztta a tollat s a pusztacsonkot megvetően dobta Pista elé:

— Itt van! Edd meg!

Pista csak állott ott szótlan rémülettel, mint egy kifosztott, koldussá lett kincses ember. Tele gyült a szeme könnyel s egy szó nem jött az ajkára.

Mind szótlanul állottak. Akkor Kati Pista elé állott.

— Hozol másik tollat? — kérdezte tőle.

— Nem! — szakadt ki Pistából. Megfordult s szótlanul ment vissza arra, a merre jött. S mintha csak

könnyes lett volna, amerre ment, a mező.

A gyerekek pedig némán, mozdulatlanul néztek utána.

Az apja észrevette, hogy a gyerekek egész délelőtt egy szava se volt.

Déli szalonnázásnál meg is kérdezte, mintha csak kitalálta volna az okát.

— A tanyába jártál?

— Ott.

Jóideig hallgattak.

— Mondtam, ne eredd közibük! — vetette az apja nagysókára haragosan s nem volt több szavuk.

És este újra feljöttek a csillagok s Pista megint nézte őket. Tele volt a szive könnyel, keserűséggel. De a csillagok csak ragyogtak, tündököltek. S a gyerekekben, ahogy nézte őket, a keserűség lassan-lassan jóleső nagy szomorúsággá változott. És soha még olyan közel nem voltak hozzá a csillagok. Mintha csak rá akartak volna ölelközni. Hogy szinte úgy érezte, ott lebeg közöttük. És nagy békesség költözött a szívébe.

Soká, soká nézte a csillagokat s mikor elaludt is, ál-mában is mintha csak az egész csillagos ég ottmaradt volna a szemében, a szívében.

A csillagok pedig szelíden, titkosan ragyogtak felette.

A KÖLTŐ

Költő: Végem van... kezdi műveimet megírni

MAJD SEGIT

Beszélgetés

JAROSLAV VRCHLICKY.

Virágozó ifjan, ketten megedeltek, Szívükben édes szászerez remény, Amit az élet olyan bőven oszt S amiről nem tud semmit a jövő. A fasort járták, este, este volt, Hervadt levelek tarkabarká báját Szötte a fákra már az őszelő. Buskomor volt a táj, csak ott nyugatra, Hol az alkonyipir tiszta csikja regett A folyótükrön ott volt egy mosoly, Ez is már fájo mosolya az ősznek. Most felemelte fejét a fiu A lány válláról, édes barna haj közt Hol álmodva pihent; és csendesce szólt:

Ma mi kettőnkre gondoltam egész nap, Hogy szünhetnék meg a földet szerelmei S az életet, hisz itt minden szerelmes, Szerelmes minden.

Lágy szelid mosoly Suhant el ajkukon, mint angyal szárnya Költő fejen át ha villanna száll. És komolyan, volt benne fájdalom, De derült, békült, enyhe fájdalom, A lány így szólott, inkább csak magához:

Jól mondtad: nincs más, csak a szerelmem. A holtak is, a sirban heverők, Mind a szerelmem párnáján alusznak. Szerelmem füti ágyukat, a földet. S ha életükben egyszer úgy szerettek, Oly forrón, hűen, mint mi, oly nagyon. Örök időkre fénylik az a fény, Még akkor is, ha nincs feltámadás.

És fonta tovább a gondolatát:

S az élőknek be jó! Minek a szó! Nézd, nézd, a nyírfán, a galagonyán Hogy reszket a levél; itt légy mobán Szerelmes pár ült és az égre bámult. És kúnd a fecskét, az hallotta, tudja, Mi tisztán csengtek itt a csökjök. Oh, hidd el, hogyha én volnék az Isten, Szótküldeném az angyalaimat: Mindazt a csöket, amit szerettek Csak elcsököltak, hozzák el nekem, Az égi kékből serleget kerítnek S innám belőle boldogságot. És felkiáltok, ahányszor üritem: "Szép a világ, szép! Héj, még egy pohárral!"

A lány nevetett, de nem hangozott, Csak a lülkőben és ottól az arca Ragyogni kezdett olyan ragyogással, Mint amikor még föl se jött a hold, De lépe reszket már a vízekben.

Hazamentek. Hogy igyanak örökké A szent serlegetől: áldd meg őket, égi!

NADÁNYI ZOLTAN.

—Doktor bácsi! — essen kérem, a papa meg Orvos: Jövök már segítetek neki.

VIDÁM PILLANATOK

A KÖLTŐ KESERVE.

Költő: Végem van! A kritika is, a közönség is kezdi műveimet megérteni!

EGYÉNI FELFOGAS.

— Te is olyan nagyon szeretsz biekézni?
— Igen is, — de sokkal jobban szeretem a malapecsenyét karcossal!

ILLUSZTRALT NÉPDAL.

Elmennék én, de nem tudom, hová! ...

MAJD SEGIT NEKI.

— Doktor bácsi! — Doktor bácsi! Sieszen kérem, a papa meg akar halni!
Orvos: Jövök már kisfiam — majd segít nekik.

DUPLA SZERENCSE.

Kántor uram, az anyósa tometéséről hazatérve, megkapja az értesítést, hogy megnyerte az osztálysorsjegyek főnyereményét: "Lám, lám — mindig mondtam a szerencse párosan jelentkezik".

A VADÁSZ ÖRÖME.

— Olyan meglegedetten néz ön ki a vadászat után, pedig még egy nyulat sem lőtt?

— De emberélet sem nyomja a lelket!

KIMÉLETESÉG.

— Bocsánatot kérek — ugy-e a kedves papája hosszabb ideig volt izraelita?

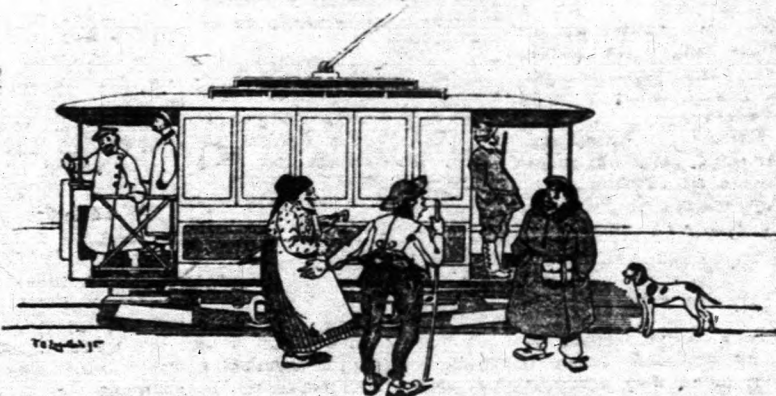

BALLERINÁK MAGUK KÖZÖTT.

— Kriesi báró szerelmet vallott! Azt hiszem, meg fogom hallgatni. Ugy beszél, ezrei vannak.

— Adósságban — vagy vagyokban?

A VILLANYOS!

Kalauz: Nem hallották, hogy elől kell felszállni!!

Paraszt: Már hogyan tudjam én, hol van a kocsijuk eleje, mikor még lássincs befogva!

Tragédia

Irtó Szentgyörgyi Ferenc

AZ OTTHONUK kényel-
mes volt, puha és me-
leg, életük szép, derűs és
valami tiszta, szent nyuga-
lom uralkodott rajta. Az
asszony szép volt, ifjúsága
pompázott, a férfi büszke,
gőgös ur, a becsületnek, a
korrektségnek husból és vér-
ből való szobra. Három esz-
tendei házasságuknak első
éveiben született egy leány-
kájuk, más említésreméltó
esemény aztán nem is tör-
tént velük az egész három év
alatt. Szerették egymást és
rajongtak a gyermekükért.
A férfi megkettőzött szor-
galommal dolgozott és minden
remény megvolt arra,
hogy rövidesen miniszteri
tanácsos lesz: méltóságos
ur. És három év után, ebbe
a tiszta, nyugalmas, boldog
családi életbe belelépett
Kápolnai János.

Kápolnai színész volt, az
asszony urának iskolatársa,
legénykori barátja, pajtása,
cimbora. Külföldről jött,
Berlin, Páris, London szin-
padjain óriási sikereket arat-
ott, híre, sikerei bejárták
az egész kulturvilágot. Öt
évig csak külföldön játszott,
aztán visszajött Pestre és
találkozott Törő Sándorral.
Törő átölelte, megcsó-
kolta és diadalittal, mámo-
rosan, mintha Kápolnai
sikereiben neki is jutott
volna valami rész, cipette,
vitte a feleségéhez. És Ká-
polnai ettől a naptól kezdve
mindennap megjelen a Törő-
házban. Ebéd, vacsora,
színház, kirándulás el sem
volt képzelhető nélküle. Törő
örült, boldog volt és tűn-
tetett vele. Azután rábizta
a feleségét.

— Ma nem érek rá, —
mondotta — majd te elki-
séred Hildát.

— És Kápolnai ment az asz-
szonnyal, Séták, kocsiaká-
sok következtek ezután, a
melyek egyre hosszabbak
lettek, beszélgetések, ame-
lyek lassanként bizalmas,
meleg suttogássá halkultak
le.

Néhány hét múlva pedig
a kaszinóban Törő Sándor
karonfogta Pándor Gyurka.
— Sándor, kérlek egy
pillanatra.

Féltrehozdták, leültek.
Pándor Gyurka ekkor kö-
rülnézett, aztán halkán, sut-
togva odafordult Törőhöz.
— Sándor, — kezdte —
az a régi, jó baráti viszony,
amelyet irántad érzek, jo-
gosít fel arra, hogy valamit
mondjak neked.

Törő meglepetten, értel-
metlenül nézett Pándorra.
Pándor habozott, ingado-
zott néhány pillanattig, az-
tán kimondta:

— Sándor, az a Kápolnai
gazember!
Törő fel akart ugrani.
Törő egyetlen gesztussal le-
intette, aztán nagyon cse-
neden ezt mondta:

— Ha kíváncsi vagy rá,
ha tudni akarod, hogy fele-
séged hova megy ma délután
öt órákor, akkor menj
el a Völgy-utcába. A hu-
szas száma ház elé.

Törő arcába szökött a
vér.

— Hiszen ott... Kápol-
nai...
Mint a nyíl pattant fel
helyéről.

— Nem igaz, — ordított
fel rekedten. — Hazudsz!
Pándor hideg, merev nyu-
galommal, mozdulatlanul
ült helyén.

Törő szédülten támo-
lyogott ki a teremből. Délután

négy órákor pedig zakatoló
szívvel, zúgó halántékkal
fordult be a Völgy-utcába.
Öt óra előtt öt perccel úgy
érezte, hogy meg...
nie. Homlokán verejtékcsep-
pek jelentek meg és egész
testében remegett. Amikor
a szomszédos templom to-
ronyórája elütötte az ötöt
és elmult néhány perc, már
teljesen kimerülten, halál-
sápadtan dőlt neki egyik
ház falának. Majd egyszer-
re valami megnyugvásfélé-
t érzett, reménykedni, biza-
kodni kezdett és szája szög-
letében mosoly jelent meg.
— Nem igaz, — mondotta
— maga elé. — Hazudtak.
Hazudtak.

Es ujjongani szeretett
volna.

Az utcába ekkor egy ko-
csi fordult be. Törő szem-
rátapadt a kocsi csukott
ablakára. A kocsi megállott.
Törő előretámaszkodott.
Néhány rettenetes, szörnyű
pillanat, aztán kicsapódott
a kocsi ajtaja.

Törő kiáltani akart, de
csak fojtott hang szakadt
fő a melléből.

— Hilda!

Amikor magához tért,
otthon volt a szobájában,
az íróasztala mellett ült, a
kályhában sistergett, pattog-
gott a tűz és ablaka alatt
élesen beregtek a villa-
mosok csengői. Ekkor már
tisztaban volt mindennek.
Azzal, ami történt s ami
történni fog.

Beszólitotta a szobalányt.
— A nagyságos asszony
a szobájában van? — kér-
dezte.

— Igen.

— Egyedül van?

— Igen.

Törő bölintott. A szoba-
lány kiment. Törő ekkor
felállt az íróasztala mel-
lől és nyugodtan, minden
fájdalmát, keserűségét el-
nyomva és legyűrve, átment
a feleségéhez.

Az asszony egy széken
kuporgott Fázva, dideregve
huzta össze magát, a belépő
férjére úgy nézett föl, mint
ha szemel azt akarták vol-
na mondani: büntessél, ölj
meg, végezz velem, csak ne
kinozzál.

Törő megállt a reszke-
tő, didergő asszony előtt.

— Hilda, — mondotta
csendesén, fáradtan — azt
hiszem, te is belátod, te is
úgy gondold, hogy ezek
után, mi... ketten...
együtt...

Nem tudta tovább foly-
tatni. A torka, mintha lezá-
rták volna, nem engedett ki
jobb szót.

Az asszony megmozdult.
Ránézett a férjére, a férfi
sápadt, eltorzult arcára és
félénken, remegő hangon
megszólt.

— Sándor, — mondotta
— én... én nem vagyok a
bűnös... Én...
Törő felkapta a fejét. Az
asszony várt néhány pillá-
natig, aztán emelkedett, ha-
tározottabb hangon mon-
dotta:

— Ha a bűnöst keresed,
nézzél a tükörbe.

Törő valami rekedt, fájd-
almas hangot hallatott.

— Te hoztad ide Kápol-
nait, — kiáltott ekkor az
asszony, — te bíztál rá, te
bátorítottad, hagytál, en-
gédeltél...
Törő remegve tett egy
lépést előre.

Az asszony összerendezte.
Elhallgatott. Aztán megszó-
lalt Törő.

— En — mondotta nagy
csöndesen — biztam ben-
ned, mert azt hittem, más
vagy, nem olyan, mint a töb-
bi. Biztam benned, esküdni
mertem rád, mert szeretle-
lek és azt hittem, hogy te
is szeretsz, azt hittem, hogy
a mi szerelmünk annyira
szent, olyan mélyen gyöke-
rezik a lelkünkben, hogy
azt senki és és semmi onnan
ki nem irhatja. En azt hit-
tem. En most már elvesz-
tettem ezt a hitemet és azok
az okok, amelyeket te ment-
ségredre felhozol. az én ál-
laspontomon nem változtat-
hatnak semmit.

Elhallgatott. Csend lett.
Ekkor az asszony könnyek
között megkérdezte:

— El akarsz válni?

— El, — mondotta Törő.
— Minden botrány és fel-
tűnés nélkül.

Az asszony lehajította
a fejét. Hallgattak. Percek
teltek el.

— Jó, Sándor, — inkább
sóhajtott, mint mondotta
később az asszony. — Ha te
úgy gondold, ha te azt hi-
szed, hogy ezen... ezen
már nem lehet változtatni...
Törő energikusan vágott
közbe:

— Nem lehet változtatni!
Az asszony nem felelt.
Fejét ráhajította a szék tá-
mlájára és úgy maradt akkor
is, amikor a férje mögött
becsukódott a szoba ajtaja.

A válópör befejezése után
Törő elköltözött a lakásból.
Valahol a Józsefvárosban
vett magának egy butoro-
zott szobát és vad módoság-
gal vetette bele magát a za-
jos éjszakába Vendéglőbe
járt, kávéházakba, mulató-
helyekre, kereste, hajsolta
a régi barátokat, akiket há-
zassága alatt mesze elke-
rült. Napok, hetek gyors
 egymásutánban teltek el és
egyszerre csak azt vette
észre, hogy a pontos, meg-
bízható, szorgalmas Törő
helyét elfoglalta egy ren-
detlen, megbizhatatlan em-
ber, akire, ha gyűrötte, ál-
mosan, fáradtan megjelent
a hivatalában, ferde szem-
mekkel néztek a kollégái és
összeszegtak a háta mögött.
Törő észrevette ezt, meg-
hökken, aztán várta az éj-
szakát, hogy jöjjön a szé-
dület, az örökös mámor.

Es jöttek a hírek. Ha be-
dugta a fülét, akkor is ha-
lania kellett, hogy Hilda az
édesanyjával visszavonultan
él, elzárkózottan a világtól,
sehova sem jár, senkivel
nem érintkezik és szebb,
ragyogóbb, mint valaha
volt. Törő eleinte védeke-
zett a hírek ellen, menekült
előlük, később futott utá-
nuk.

Kázmér Péter, egy sze-
gény, megbicsaklott életű
újságíró hozta neki ezeket a
híreket, aki valami őszinte,
mély részvétellel nézte Törő
pusztulását. Egyszer aztán,
egy cigányzenés, szédületes
éjszakán, amikor Törő már
a tizedik pohár konyakot
emelte szájához, az újságíró
megfogta a karját.

— Kedves, jó barátom,
— fordult feléje könyörög-
ve, — miért nem megy ha-
za? Nem magának való az
ital.

Törő letette a poharat.
— Várják magát, menjen
haza, — könyörgött neki az
újságíró.

Törő kihuzta magát a he-
lyén.

— Engem? — kérdezta.

— Ki vár engem?
Az újságíró elmosolyo-
dott.

— A felesége, kedves, jó
barátom — mondotta neki
és atyai szeretettel tette
hozzá: — Hiszen szeretik
egymást. Ő is magát és ma-
ga is őt.

Törő ekkor belenézett
mélyen, hosszan az újságíró
ráncoz, öreg arcába, megra-
gadtá a kezét és rekedten
felordított:

— Hogy én? — harsogta.
— En? Szeretem? Nem
igaz! Érti? Nem igaz. En
gyűlölöm! Érti? Gyűlölöm,
gyűlölöm...
Verte előtte az asztalt
és amikor hajnalban össze-
történ, gyűrötte hazament,
megállt a szobája köze-
pén, az asztalnál, aztán
térdrebukott a felesége
fényképe előtt és elkezdett
keservesen sírni, mint egy
— gyerek.

Éjféli látogató

Folytatás a hatodik oldalról.

de ez ne ssejje kedvét. Foglal-
kozásom kárpótolni fogja. —
Könyvelő voltam. Könyvelő.
Pont és semmi több. Higye el,
a könyvelők nem szívesen ese-
rűnek holmi szépirászokkal. De
én, mint annyi másban, ebben
is kivétel voltam és vagyok s
ez okozta korai vesztémet. Ver-
seket irtam... brrr... ha rá-
gondolok, végigfut a hideg a
hámaton. Ha nem írom ezeket
a verseket, s ha nem ismer-
kedem meg Brémer Kató-
val, ma vigan körmölök Mits
és Titz urakkal, mert éppen ul-
timó van s ilyenkor éjféltánig
tart a munka. Kató! Kató!
Meglátni és megszeretni őt, ha
nem is éppen egy pillanat mű-
ve volt, de sajnos, a meglátás-
tól a megszeretésig sokkal ke-
vesebb idő telt el, mint ameny-
nyi egy magamfajta egyszerű
könyvelőnek elég, hogy egy
Brémer Katót kiismerjen. A
vége az lett, hogy egy eltéved-
tem Brémer Kató lelkében,
mint az a bizonyos mitológiai
Nemtudomki, akit utólag mé-
lven sajnálók. Ugy eltévedtem,
Brémer Katóban, hogy nem
tudtam már belőle kitalálni.
Akkor támadt az a mentő öt-
letem, hogy fölbőlvöm magam.
Meg is valósítottam.

En: Ön tehát öngyilkos lett?
Ó: Dehogya! A dolog nem si-
került. Mikor hatheti lábado-
zás után az orvosok visszaadtak
Katonának, szegény nő oda volt
a boldogságtól. Megesküdött,
hogy ezentul őrangyalom lesz
s minden kívánságomat azonnal
teljesíti. Ezzel szemben a
maga részéről a legteljesebb
igénytelenséget ígerte. Kalap
minden szezonban egy; cipő
évente három; kosztüm időn-
ként; fürdőhely tetszésem sze-
rint; barátó egy; barát —
az én barátom. Az élet igazán
aranyosnak ígérkezett s ha rá-
néztem Brémer Katóra, szinte
szédültem a nagy szerelemtől,
melyet nem is akartam eltit-
kolni. Ellenkezőleg! Mindent
elkövettem, hogy erről Brémer
Kató pontosan értesüljön. S ez
lett a vesztésem!

En: Már megint?
Ó (rezignáltan): Megint!...
Brémer Kató beleszeretett a ba-
rátomba. Sükk Pista — ahogy
a barátomat nevezték — igen
derék fiu volt s tudta, hogy
mivel tartozik nekem. Utólag
az egész dolgot leleplezte.

En: Utólag!
Ó: Utólag s erre egy egészen
csinos magyarázatot talált, a
mit el kellett fogadnom. De
nem untatom ezzel.

En: Sőt éppen ez az, ami ér-
dekelne. A magyarázat.
Ó: Azt majd elmondja ön-
nek Brémer Kató.

En (kerekre nyílt szemekkel):
Brémer Kató!!!
Ó: Igen. Brémer Kató. Vagy
akár Sükk Pista, ha tetszik.

En: Sükk Pista!!!
Ó: Nem! Igaza van; s nem.

De Brémer Kató majd el fog-
ja mondani.

En: Nem ismerem az illető
hölgyet.

Ó: Meg fogja ismerni. Azt
hiszem, nem követek el indisz-
kréciót, ha elárulom kicsoda
nagy tisztelője Önnek. Ismeri az
Ön összes műveit, mi több, úgy
bevágta egyiket-másikat, mint-
ha iskolai lecke lett volna. (Só-
haj.) Szerelmes volt Önbe so-
káraig.

En: Belém?
Ó: (bólint.)
En: De hiszen nem is ismer.
Ó: De igen! Fényképről —
s ez elég volt neki.

En: Csak nem akarja azt
mondani, hogy Brémer Kató
komolyan szerelmes lett belém?
Ó: Brémer Kató jobban sze-
rette az Ön arcát, mint
Sükk Pistát és engem együtt-
véve.

En: És most mit parancsol
tőlem?
Ó: Gondoskodni szeretnék
szegény Katusom jövőjéről.

En: (megdöbbenve): Raj-
tam keresztül?
Ó (egyszerűen): Önön kereszt-
ül.

En: Csak azt nem akarja kér-
ni tőlem, hogy vegyem el Bré-
mer Katót, akit nem is ismer.
Ó: Nem! Csak azt, hogy
megismerkedjen vele. A többi
ma elintézi Brémer Kató.

En: Ha csak ez az óhajta,
ezt könnyen teljesíthetem. Ci-
me!
Ó: Katóé!
En: Igen.
Ó: Katlan-utca tizennégy,
hatodik emelet három.

En: Katlan-utca tizennégy,
hatodik emelet három!!! Mond-
ja, hogy néz ki ez a hölgy?
Ó: Középtermetű, molett (de
nem túlságosan), szőke, majd-
nem szalmasárga...
En: Szerencsétlen! Ne foly-
tassa; hiszen ez a nő a Sárga
Terus.

Ó: Igenis; ez volt a szinpadi
neve. Különböz Brémer Kató.
Ismeri netiszik?
En: Ismertem, de már két
éve, hogy... hogy is mond-
jam, csak nem találkoztunk.

Ó: Két éve?! Ugy hát ma-
ga az a szép lovag, aki Aran-
ka álnevén levelezett Katussal?
Ezért leszámlolunk.

En: Várjon. Engem Katus
megesalt!
Ó (hörögvé): Kivel!
En: Magával!
Ó (megértően): Igaza van.
Mind a ketten megjártuk ve-
le. S ha még Önt is megcsal-
ta, akit pedig annyira szeret-
tem, nem érdemi meg, hogy
gondoljak rá. Isten Önnel! Na-
gyon kérem, dudgeja még el
indulónkat — azt a La Donna
emibot a Rigolettóból...
En dudolom, ő egyre hal-
ványodik, végre eltűnik egé-
szén.

Kinn már dereng s a szoba
kihült; fázom.

AZ

Bob kutya volt, B
Nagyfejű, hossztestű,
lábu kutya. Aki ránézett
áta meg mosolygás
mert olyan furcsán
mintha egy bosszu derek
vakorbeli embernek esá
pán akkora lába lenne
egy öt éves gyermeknek.
mintha egy teberszállít
kérnek csak akkora
volnának, mint egy gy
kocsinak.

Bobnak volt négy fia
kasztott olyan vala
mint az anyja: olyan
jú, hosszszorra, logofü
vidke lábu, csak persze
ben. Aki megmosolyogt
bot magát, ötször anny
solygott, ha a Bob
együtt látta.

Hát most épen együt
nak. Bob anyó sétáltat
metét a kezén. Szép
idő, hát bársaskirándul
dezett a Bob-család.
kissé nehézkös volt, me
tascokk minduntalan
esültek a földre.

— Miért nem jöttél
kérdte az anyjak.
— Elfáradtam.
— Hát pihenjünk.

Nem csuda, hogy elfar-
mert nekik kétszeranny
szedegetniök a lábukat.
más kutyanak. Ha lassan
nék, akkor is oly gyors
zog a lábuk, mintha sze-
nak. Mintha a tehervoz
apró kerekék gyorsvo
bességgel forognának.

Egyszerre egy kis pa-
értek. A tascokk persze
járt leültek a partjára
szen úgy sem lehet
menni, itt a világ vége
ne pihenének?
Bob azonban ke

A LÓ ÉS SZAMAR

Forró nyári délutánon,
Megy az uton egy száma
A nagy teher és a hősé
El is lankasztotta már.

— Oh én szegény, szegény
s
— Sőhajtott fel magab
Étlen-szomján e hőségbe
Mért dolgozom hiába?

Az ut mellett az árnyé
Egy sürke lo leverész,
S épen felkel, mikor sz
Fáradt szamar odanéz.

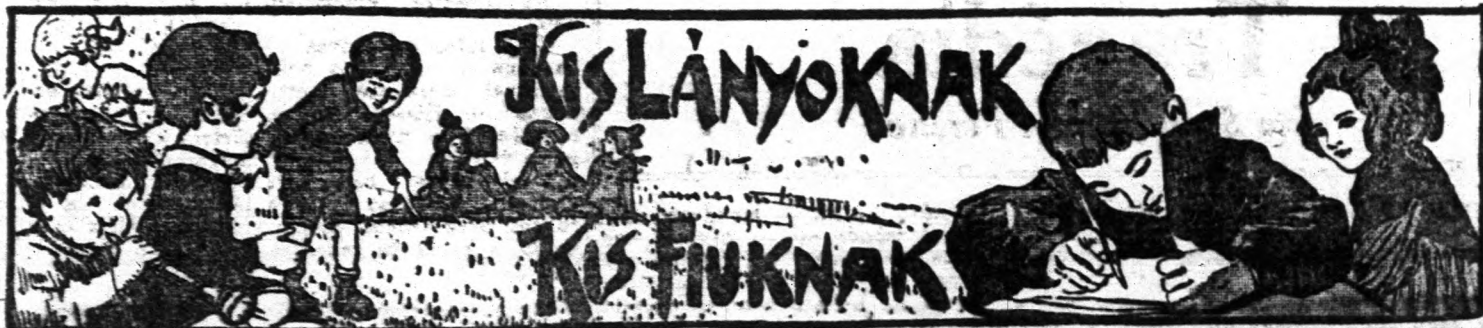
— Segíts rajtam — a sz
s
A terhet már nem bírom
Eros is vagy, pihent is
Segíthetnél, ugy bizony

Azt gondold, — felelt
Hogy én eddig pihentem
? — raggal sok teher
Már a városba mentem.

— Sem a hőség, sem a te
Ki nem fárasztott nagy
Ha így tettél volna te
Nem izzadnál utadon.

Korán reggel fogj mun
Könnyen megy ucs s ha
Friss erővel, ép lélekke
Munkád sikert így arat

AZ OKOS BOB

A Szabadság szabászati iskolája

Bob kutya volt, Borzeb. Nagyfejú, hosszatestű, rövid-lábu kutya. Aki ránézett, nem állta meg mosolygás nélkül, mert olyan furesán festett, mintha egy hosszú dereku, javakorbeli embernek csak esz-pán akkora lába lenne, mint egy öt éves gyermeknek: Vagy mintha egy teher szállító szer-kérnek csak akkora kerekei volnának, mint egy gyermek-kocsinak.

Bobnak volt négy fia. Szakasztott olyan valamennyi, mint az anyja: olyan nagyfe-jű, hosszorru, logófüllű és rö-vidke lábú, csak persze kicsi-ben. Aki megmosolyogta Bo-bot magát, ötször annyit mo-solygott, ha a Bobfiakkal együtt látta.

Hát most éppen együtt van-nak. Bob anyó sétáltatta es-metét a mezőn. Szép volt az idő, hát borsaskirándulást ren-dezett a Bob-család. A séta kissé nehézkes volt, mert a taeszkök minduntalan lecsü-esültek a földre.

— Miért nem jöttök? — kérdezte az anyjuk.
— Elfáradtunk.
— Hát pihenjünk.

Nem csuda, hogy elfáradtak, mert nekik kétszerannyit kell szedegetniük a lábukat, mint más kutyának. Ha lassan men-nek, akkor is oly gyorsan mo-zog a lábuk, mintha szaladná-nak. Mintha a tehrvonat alatt apró kerekek gyorsvonati se-bességgel forognának.

Egyszerre egy kis patakhoz értek. A taeszkök persze mind-járt leültek a partjára. Hisz-en ugy sem lehet tovább menni, itt a világ vége, miért ne pihenének?
Bob azonban keresztül

A LÓ ÉS SZAMÁR.

Forró nyári délutánon,
Megy az uton egy számár,
A nagy teher és a hőség
El is lankasztotta már.

"Oh én szegény, szegény számár,
— Söhajtott fel magába,
— Eetlen-szomjan e hőségben
Mért dolgozom hiába?"

Az út mellett az árnyékban
Egy szürke ló heverész,
S éppen felkel, mikor szegény
Fáradt számár odanéz.

"Segíts rajtam — a számár szól —
A terhet már nem bírom,
Erős is vagy, pihent is vagy,
Segíthetnél, ugy bizony!"

"Azt gondold, — felelt a ló —
Hogy én eddig pihentem?
J — rőssel sok teherrel
Már a városba mentem."

"Sem a hőség, sem a teher
Ki nem fárasztott nagyon,
Ha így tettél volna te is
Nem izzadnál utadon."

Korán reggel fogj munkához,
Könnyen megy u-v s hamarabb
Friss erővel, ép lélekkel
Munkád sikert így arat.

akart jutni a patakon és gon-dolkozott. Azen törté a fejét, mi módon jusson át a Bobfiak-kal, anélkül, hogy át kellene usznia. Mert uszai a taeszkő nem szeret.

Mondtam-e már, hogy Bob nem ostoba? Hiszen azért van nagy feje. Hiszen, ha az em-bernek meg a kutyának a lá-baszárában lenne az esze, Bob-nak kevés jutott volna beléle, de mivelhogy az ész a negye-dik emeleten, a fejben lakik, hát Bob az okos négy lábuk közé tartozott.

— Persze, — gondolta Bob — jó volna, ha hid lenne a patakon. Csakhogy hid nincs rajta. Nem ártana az sem, ha itt teremne Bleriot, hadd repi-tene át minket a repülőgépjé-vel. Én még csak át tudnám ugorni a patakot, a fiaim azonban nem. De mivel nincs se hid, se repülőgép, hát mit tegyünk?

— Az ám, mit tegyünk? — tűnődtek a taeszkők és ők is ugy lógatták a fejüket, mintha gondolkoznának.
Egyszerre nagyot kiáltott Bob:
Hurrá! Megvan a pompás eszme!

Azaz, hogy valami ilyesmit vakkantathatott, mert nagyot ugrott örömeiben. Már amek-korát ugorhatik a borzeb az ő rövid lábaival. Szőcske, a va-dász agara, bizonyára nagyob-bat ugrott volna, de annak ta-lán nem lett volna olyan pom-pás eszmeje.

Mi hát az az eszme?
A Bobfiak is kérdően kap-ták föl a buksijukat. Vajjon mit sütött ki az anyó.

Bob így szólt határozott hau-gon:
— Átmegyünk a patakon.

AZ ELÉGEDETLEN HAL.

Egy is halaeska lakott a tiszta patakban. Nem is volt rossz élete. De a halaeskának még sem tetszett az. Hol az eledel nem volt inyére, hol a víz nem volt elég mély, hol a társai nem tetszettek neki. Szóval szeszélyes, házsártos kis teremtel volt. Egy napon ezt mondá pajtásainak: "En bi-zony nem maradok itt e hit-vány patakban, hanem oda uszom a nagy tóba; a béka koma azt mondja, hogy ott sokkal szebb." — A többi ha-lak mind azt mondták neki: "Ne menj oda! Megbánod, ma-radj itt velünk!"

"Dehogy maradok! — el-megyek én világot látni!" — vizonzá az elégedetlen hal s vigan uszott a nagy tó felé. — "Ejnye be jó itt! — mondá márkában. — "itt sokkal kö-vérebbs falatokhoz jutok, mint a kis patakban!" — ezzel be-keapott egy legyet mely a víz színén uszott. De — oh ja! — a légyvel bekapta a horgot is. Szörnyű módon rángatózott, de mindhiába, a halász kihuz-ta a horgot s avval őt is. —
Igy jár, aki nem elégszik meg a sorsával

— De-hogya? — aggdódtak a taeszkők.
— A legpompásabb hidon.
— Hol az a hid?

— Most még a fejemben, de mindjárt itt elsz a víz fölött.

Ezzel átugrott a patakon, de ugy, hogy míg az első lá-bai a tulsó partra értek, a hát-sók az immensön maradtak. Vi-gan esabolt hátra a fiainak:

— Itt a pompás hid, urak, urfiak, tessék átsétálni rajta! Négy fillér a vám oda, vissza ingyen, akárcsak a híres, ne-ves budapesti Lánchidon.

Szóval, Bob maga volt a hid Eleven hid. De éppen ugy meg-tette a szolgálatot, mint a bu-dapesti Lánchid. Legalább is a Bobfiaknak. A taeszkők fel-emelkedtek a földről s ezt gon-dolták:

— Csakugyan anyó fejében volt a hid, most pedig itt van a víz fölött.

Ezzel egyenkint átvonultak az eleven hidon. Mikor az öt borzeb ott sétált megint las-sacsakán, de viharsébes lépés-sel a mezőn, Bob büszkén gon-dolta:

— Nem kell okvetlenül Mar-coninak vagy Bleriotnak len-nünk, hogy valami újat talál-junk ki.

A Bobfiak is ezt gondolták nagy kevélyen:

— No, igen, nem az a fő, hogy lábunk, hanem, hogy az eszünk legyen oly hosszú, mint a golya lába!

Az amerikai magyar leányok és asszonyok örömmel vették uj rovatunkat. Jönnek a le-velek, amelyekben megköszö-nik szívességünket, amivel le-hetővé tettük, hogy szebbnél-szebb szabásmintákhoz jussa-nak pár centért. Állandó lesz ez a rovatunk. A divat újabb és újabb kreációit mutatjuk be szabásmintájuk ismerteté-sével.

Bemutatunk most is kilen-ecet ruhazerre.

A ruhadarabok szabásmintájának száma és leírása a kö-vetkező:

3894. Leány ruha.

Szabásmintája négy nagy-ságban kapható: 10, 12, 14 és 16 éveseknek. A 12 évesnek való ruha elkészítéséhez 4 1/2 yard 42 inches kelme kell. A szabásminta ára 12 cent.

4142. Fia játékos ruha.

Szabásmintája négy nagy-ságban 2, 4, 6 és 8 évesnek kapható. A 6 éves nagyság-hoz 3 1/2 yard szükséges 40 inches kelméből. Diszítéshez, amint a képen látható 5/8 yard kelme kell a 32 inch-esből. A szabásminta ára 12c.

4130. Gyermekek ruha.

Szabásmintája négy nagy-ságban: 2, 4, 6 és 8 évesnek kapható. A 6 évesnek valóhoz 3 1/2 yard kell a 32 inches kel-méből. Diszítéshez ugyancsak 32 inches, de ellenkező színű kelméből 5/8 yard elegendő. Szabásminta ára 12 cent.

4154. Leány ruha.

Szabásmintája négy nagy-ságban: 8, 10, 12 és 14 éves-nek kapható. A 10 évesnek va-lóhoz 3 1/2 yard 32 inches kel-me kell. A szabásminta ára 12 cent.

nek kapható. A 10 évesnek va-lóhoz 3 1/2 yard 32 inches kel-me kell. A szabásminta ára 12 cent.

4138-4148. Női kosztüm.

A waist 4138 szabásmintája 7 féle nagyságban kapható: 36, 38, 40, 42, 44, 46 és 48 inches mellbőséggel. A 38 inches nagysághoz 2 3/4 yard kell a 40 inches kelméből. A szoknya 4148, hat féle nagy-ságban van szabva, 25, 27, 29, 31, 33 és 35 derékbőséggel. A közép nagysághoz 3 3/4 yard kell a 44 inches kelméből. A szoknya bősége a lábnál 2 3/4 yard. Az öv és mellidisz elkészítéséhez ellenkező színű kel-méből, 40 inchesből 1 1/4 yard kell. Két külön szabásminta, Mindegyik 12-12 cent.

4163. Női kötény.

Szabásmintája négy nagy-ságban kapható. Kicsiny 34-36, közép 38-40, extra nagy 46-48 mellbőséggel. A közép nagysághoz 4 1/4 yard kell a 27 inches nagyságból. Szabás-minta ára 12 cent.

4145-3847. Női kosztüm.

A kabát 3847 szabásmintája 7 nagyságban kapható: 34, 36, 38, 40, 42, 44 és 46 mellbőség-gel. A szoknya 4145, hat nagy-ságban van szabva, 25, 27, 29, 31, 33 és 35 inches derék-bőség-gel. Közép nagyságu kosztüm elkészítéséhez 5 1/4 yard kell az 54 inches kelméből. A szoknya bősége a lábnál 3 1/4 yard pitólast beleszámítva. Két kü-lön szabásminta. Mindegyik 12-12 cent.

4159. Női ruha.

Szabásmintája 7 nagyságban kapható: 34, 36, 38, 40, 42, 44 és 46 mellbőség-gel. A 38 inches elkészítéséhez 5 yard kell a 40 inches kelméből a ruhához 6 1/2 yard 32 inches kelme a tucker részére. A ruha alsó szélének a bősége 2 yard. Sa-básminta ára 12 cent.

4157. Leány ruha.

Három nagyságban kapható a szabásmintája: 16, 18 és 20 évesnek való. A 18 évesnek való ruha elkészítéséhez 4 1/2 yard 40 inches kelme kell. A szoknya bősége a lábnál 2 1/4 yard. Szabásminta ára 12 cent.

Rendelje meg az alábbi kis rendelési szelvényen. Vág ja ki, töltsé ki és küldje be címünkre a megfelelő összeg-gel, ami bélyegben is mellé-kezelhető.

SZABADSÁG SZABÁSZATI ISKOLAJA

Box 171, Cleveland, Ohio

Kérem megküldeni a mel-lékelt 12 centért a ... számu szabásmintát, továb-bá a többi 12 centekért a ... számu szabásmintákat, v a l a m int egy példányban 12 centért az Őszi és Téli Divatkönyvet.

Nevem _____
Utca, házszám vagy posta box _____
Helység _____
Állam _____

GYERMEKEK MŰCSARNOKA'

